

Bělohradské listy

2 / 2012

Vydáno 23. 3. 2012 • Ročník XII • Cena 16 Kč

Blanka Křížková

Nový Zéland

Zdeněk Klůz

Tomáš Tůma

8-9

10-11

14-15

21

Objektivem Bělohradských listů

Foto:
Alena Fléglová
Ladislav Stuchlík
Matěj Flégl
Václav Lejdar

BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí 2/2012

2 OBJEKTIVEM BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ

3 BUDE VOLAT KAREL (JIRÍ VACEK)

4 ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

5 STAROSTA ODPOVÍDÁ ZM INFORMUJE

6 BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA (ALENA FLÉGLOVÁ)

7 O ŽIVOTĚ A POHYBU (HANA FRIEDRICHOVÁ)

8-9 KRÁSA V DÍLE BĚLOHRADSKÉ UMĚLKYNĚ (ANTONIE VANIŠOVÁ)

10-11 NOVÝ ZÉLAND JAK JEJ POZNALI KAREL BALŠAN A MARTIN ŽÍVR (HANA FRIEDRICHOVÁ)

12-13 ÚZEMNÍ PLÁNY MĚSTA (PAVEL ŠUBR)

14-15 ZANÍČENÝ ORNITOLOG ZDENĚK KLŮZ (LADISLAV STUHLÍK)

16 STABILÁKY JIŘÍHO MATERNY (LADISLAV STUHLÍK)

17 HODNĚ KRUTÝ ROK KARLA MOORA (ZDENĚK PRCHAL) JAK MOŠNA NAVŠTÍVIL BĚLOHRAD (SVATOPLUK HRNČÍŘ)

18 Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ

19 UDÁLOSTI – ZAJÍMAVOSTI

20 TCHOUKBALL V BĚLOHRADĚ (PAVEL ŠUBR)

21 BIATLONISTA TŮMA VYHRÁL OLYMPIÁDU (PAVEL ŠUBR)

22 PREMIÉRA FILMU ŠKOLNÍ VÝLET

23 KOSTELY NA BĚLOHRADSKU - KOSTEL SV. PETRA A PAVLA NA BYŠICKÁCH (ANTONIE VANIŠOVÁ)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE
STRANA 1 / ALENA FLÉGLOVÁ
PLES STRAŠIDELNÉ BAŽANTNICE

STRANA 24/ LADISLAV STUHLÍK
NEDOJEL

**DALŠÍ ČÍSLO BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ
VYJDE 18. 5. 2012**

Bělohradské listy
Vydává Město Lázně Bělohrad
Vychází jako dvouměsíčník
Redakční rada: Ladislav Stuhlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš,
Alena Fléglová, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Václav
Lejdar, Josef Špür, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová.
Povoleno MK ČR pod č. E 10901
Adresa: **Město Lázně Bělohrad**
Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad
Telefon: 739 629 482, Fax: 493 792 484
E-mail: mks@lazne-belohrad.cz
Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,
Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

BUDE VOLAT KAREL

Stalo se to asi před sedmdesáti léty. Z pošty nám přinesli oznámení o telefonickém hovoru na výzvu. To je třeba čtenářům vysvětlit. V té době byl telefon pouze na poště, v lázních, na radnici, v továrnách a u některých lékařů. Pevné linky v každém bytě či mobilu v každé kapse prostě neexistovaly. Když bylo potřeba něco neodkladně ústně dojednat, zašel žadatel na poštu, udal, že potřebuje mluvit s panem tím a tím, doplnil adresu a čas. Ve volaném místě přišel z pošty zaměstnanec a v našem případě nám oznámil, že bude volat můj strýc, malíř Karel Dlabola, a to v deset hodin.

Čtvrt hodiny předem byla již volaná osoba, nebudu jí jmenovat, na poště a s ní i my, asi čtyři bratrance a sestřenice předškolního a raného školního věku.

Telefonování v té době nebylo tak běžné, jako je dnes, kdy i ti nejmenší ovládají hravě mobil, ale bylo to něco mimořádného, někdo třeba netelefonoval za život vůbec či jen jednou, dvakrát. Telefonní hovorna také vyhlížela jinak, vlastní přístroj byla skříňka na zdi, nenapadá mě žádné přirovnání, snad nejvíce se tomu blíží automat na preservativy. Po straně byl hák a na něm sluchátko velikosti pátky na stolní tenis a váhy nejméně půl kilogramu. Víím, že když se přiložilo k uchu, většinou hodně studilo. Mluvílo se do otvoru v již popsané skříňce. Po straně byla veliká klika jako od mlýnku na maso pro ohlášení se na ústředně.

Ozvalo se zvolání úřednice za přepážkou „*Ta Praha do kabiny,*“ vyzvaná osoba vstoupila a my děti jsme se shromáždily přede dveřmi, aby nám nic neuteklo. Střídavě jsme slyšely z hovorny nesměle opakované „*Haló, haló,*“ od přepážky povely „*Mluvte!*“ a po většinu času neslyšely vůbec nic. Po jisté době náš mluvčí zrudlý námahou vyšel, uši naběhlé zřejmě od sluchátka a tvářil se rozpačitě. Došli jsme domů, dospěli se kolem nás seběhli a dotazovali se dychtivě „*Tak co, co volal Karel!*“ Dostalo se jim jediné odpovědi: „*Já nevím, nic nebylo slyšet!*“

Jiří Vacek

Zeptali jsme se za vás

Jak hodnotíte ukončený projekt „Chirofonetika v MŠ“?

Dne 31. 1. 2012 byl v Bělohradské mateřské škole v Lázních Bělohradě ukončen projekt financovaný Evropskými sociálními fondy (ESF) a státním rozpočtem České republiky, nazvaný „Chirofonetika na pomoc dětem, předcházení vývojovým poruchám učení a chování u dětí ve věku 3 - 9 let“. Doba trvání vlastní realizace byla dva a půl školního roku. Za tuto dobu se uskutečnilo více „klíčových aktivit“, tedy činností, které byly předem stanoveny. Souhrnný výčet vypadá takto:

- Bylo vytvořeno 74 individuálních vzdělávacích plánů pro děti vyžadující zvýšenou výchovně - vzdělávací péči ve speciální logopedické třídě a pro děti s odkladem školní docházky.
- Byly zpracovány 2 metodické materiály, sloužící k další práci učitelů MŠ a ZŠ.
- V daném období proběhlo celkem 11 pracovních dílen, jichž se zúčastnilo 120 pedagogů MŠ a ZŠ z Královéhradeckého kraje. Z toho se více jak třetina zúčastnila dvou a více dílen. Dílny byly koncipovány jako předání vlastních zkušeností, získaných v Bělohradské mateřské škole v průběhu šesti let, se zaváděním prvků Waldorfské pedagogiky, které jsou zakomponovány do školního vzdělávacího plánu. Zpracování anonymních hodnotících dotazníků ukazuje velice kladný ohlas ze strany zúčastněných, ba dokonce prosba o pokračování v tomto způsobu vzdělávání pedagogických pracovníků.
- Besedy pro rodiče a veřejnost, jichž se uskutečnilo celkem 5, navštívilo celkem 52 rodičů a 19 pedagogů.
- V průběhu projektu bylo chirofoneticky ošetřeno celkem 31 dětí z MŠ a ZŠ, 31 rodičů se podílelo na provozování chirofonetiky doma.

V rámci tohoto projektu má Bělohradská mateřská škola „zajistit udržitelnost“, což znamená, že minimálně po dobu pěti let část těchto aktivit bude podle možností probíhat dále.

Děkujeme za možnost, kterou jsme tímto projektem získali. Především za materiální vybavení relaxační místnosti, ve které probíhá chirofonetika, včetně hudebních nástrojů a speciálních nákladných pomůcek, které používáme při individuální práci s dětmi (voskové bločky, vosková modelína, transparentní papír apod.). Jsme přesvědčeni, že prostředky vložené do našeho projektu byly smysluplně využity.

Za Bělohradskou mateřskou školu

Mgr. Eva Milková - spec. pedagog, Lenka Zívrová
- zástupkyně ředitelky, foto: archiv MŠ

ZPRÁVA O BEZPEČNOSTNÍ SITUACI MĚSTA LÁZNĚ BĚLOHRAD ZA ROK 2011

Vážený pane starosto, zastupitelé města, vážení občané,

dovolte mi, abych Vás tak jako v loňském roce informoval o bezpečnostní situaci a stavu veřejného pořádku v teritoriu města Lázně Bělohrad za uplynulý rok 2011.

V roce 2011 řešila Policie ČR v katastrálním území města Lázně Bělohrad a okolních obcích celkem 66 trestných činů, z nichž se podařilo 33 objasnit. 33 tak zůstává s neznámým pachatelem, přičemž celková objasněnost je tedy 50 %. Struktura spáchaných trestných činů je prakticky stejná, jako v minulých letech.

Dále policisté řešili na území města Lázně Bělohrad celkem 133 přestupků, z nichž bylo 83 řešeno v blokovém řízení a zbylé z oblasti převážně majetkové problematiky a problematiky narušení občanského soužití mezi občany. Celkem byl u 103 přestupků zjištěn pachatel, což je 77,4 % objasněnosti.

V 6 dalších případech se na území města a jeho okolí policisté podíleli na vypátrání osob a motorových vozidel v celostátním pátrání, dodání osob do výkonu trestu odnětí

svobody, převozu opilců na protialkoholní záchytnou stanici v Hradci Králové a v jednom případě přistoupili k vykázní násilné osoby ze společného obydlí při páchání domácího násilí.

Tak jako každý rok policisté kromě trestných činů a přestupků řešili mnoho událostí a oznámení občanů, u kterých se prošetřením zjistilo, že nejsou trestným činem nebo přestupkem. Jedná se zejména o oznámení občanskoprávního charakteru, dále o různá doručení písemností, předvedení neukázněných občanů na různé úřady a mnoho dalších obdobných případů.

Policisté také uspořádali besedu spojenou s ukázkou práce policie pro děti v mateřské škole a několik preventivních akcí zaměřených především na požívání alkoholu dětmi a mládeží. S preventivními a informačními aktivitami policie počítá i pro rok 2012.

Jako jednu z nejdůležitějších aktivit policie ČR na území města v roce 2011 bych zmínil zřízení služební místnosti, která od měsíce ledna 2011 slouží policii ČR, ale hlavně místním občanům pro úřední jednání.

Provoz služební místnosti není sice nepřetržitý, ale výrazně přispěl k přiblížení policie ČR k bělohradským občanům, tak jako tomu bylo i v minulosti, kdy na území města bylo obvodní oddělení policie, tehdy ještě veřejné bezpečnosti.

Jako další poměrně významný krok k zabezpečení klidu v bělohradských ulicích je činnost soukromé bezpečnostní agentury na území města, která výrazně pomáhá v době pořádání veřejných akcí, ale i mimo tyto akce, k zabezpečení veřejného pořádku ve městě. Tato agentura úzce spolupracuje s policií ČR při řešení problémů na úseku veřejného pořádku a v několika případech i přispěla k objasnění či zmaření protiprávního jednání v bělohradských ulicích.

Na závěr mi dovolu, abych občanům města Lázně Bělohrad, pracovníkům městského úřadu a zastupitelstvu města poděkoval za spolupráci s policií ČR a popřál všem mnoho úspěchů v osobním i pracovním životě.

Jan Pavlásek,
policista OOP Nová Paka
a zastupitel města Lázně Bělohrad

Starosta odpovídá

Zajímalo by nás, jestli se v budoucnu plánuje výstavba nové restaurace Bažantnice, rádi jsme tam dříve jezdili.

Dřevěná letní restaurace v Bažantnici byla odstraněna na jaře 1990 a JZD tehdy plánovalo výstavbu restaurace nové. Ta se ale již neuskutečnila. V letech 1999 až 2000 město v místě bývalé restaurace odstranilo zbytky zdi kuchyně s rozvaděčem, zatamponovalo starý vrt s porušenou výstrojí, udělalo nový vrt, postavilo 2 altánky s chodníkem a veřejným osvětlením, zrekonstruovalo elektroinstalaci. Velkou zásluhu na tom měl tehdejší zastupitel pan MUDr. František Paďour. Výstavba nové restaurace je prakticky nereálná, neboť k místu nejsou dovedeny inženýrské sítě (plyn a kanalizace), vodu z nového vrtu nelze z důvodu vyššího podílu železa považovat za pitnou a nevyhovující pro restauraci je i přívod elektrické energie. Navíc byl park Bažantnice po roce 1990 vyhlášen přírodní památkou. Z tohoto důvodu jsme třeba měli určité problémy s výstavbou tenisové haly, i když je mimo přírodní památku. Zatím zastupitelstvo města nikdy výstavbu nové restaurace v Bažantnici neřešilo. Možná, že určitou roli sehrály i špatné zkušenosti města s provozováním či pronajímáním pensionu Pardoubek. Takže vás musím zklamat, i když i já často na letní restauraci v Bažantnici nostalgicky vzpomínám.

Zajímalo by mě, zda zvažujete vytvoření nového „vchodu“ do městského parku. Rohový východ u křižovatky ulice Barákova a Štefánikova vlevo od Špejcharu. V ulici Štefánikova od samoobsluhy není žádný chodník a lidé jsou tu nuceni chodit po silnici, po které se auta prohánějí často rychleji než povolenou 50 km/h. Věřím, že by pěší ocenili průchod parkem místo silnice.

O vytvoření vchodu do zámeckého parku v křižovatce ulic Barákova a Štefánikova neuvažujeme. Jednak si myslím, že provoz ve Štefánikově ulici není až tak veliký, aby

se v ní nedalo bezpečně chodit, jednak zeď kolem zámeckého parku je kulturní památka a není jednoduché v ní vytvořit další vchod. Majitelem špejcharu je firma Sherydan, která připravuje jeho rekonstrukci. Uvažovala i o variantě vytvoření vchodu do parku, ale myslím, že v poslední variantě rekonstrukce už tento vchod plánován není.

Jaká je momentální situace s obchvatem města?

Městu se nepodařilo vykoupit pozemky na trase přeložky silnic, takže kraj nemohl požádat o územní rozhodnutí na výstavbu přeložky. Projektová dokumentace včetně posouzení vlivu na životní prostředí byla přitom kompletně hotova. A bez územního rozhodnutí nemohl Královéhradecký kraj ani požádat o dotaci z fondů EU. Nyní nastal patový stav, který snad může vyřešit jedině nový zákon o výkupu pozemků na veřejněprospěšné stavby, kterou přeložka silnic v Bělohradě je. Je ovšem otázka, zda výstavba přeložky silnic v Lázních Bělohradě zůstane mezi prioritami kraje, neboť stav stávajících silnic II. a III. třídy, jejichž majitelem je kraj, je často terčem kritiky a kraj do nich bude muset výrazně investovat.

Téměř každou akci ve městě natáčí televize. Je možné tyto reportáže někde vidět?

Město má smlouvu s internetovou Naší televizí. Její pracovníci pro nás natáčejí ročně 24 reportáží z různých kulturních, společenských a sportovních akcí ve městě. Smlouva poběží již čtvrtým rokem a myslím si, že je to zajímavé zmapování událostí ve městě. Reportáže je možné zhlédnout na webových stránkách města www.lazne-belohrad.cz, kde po jejich otevření rozkliknete odkaz „naše televize“ po levé straně a přímo se vám otevrou reportáže z Bělohradu. Nebo si můžete otevřít webové stránky www.nasetelevize.cz a přes mapu republiky se dostat na reportáže z našeho města. Reportáže navíc použijeme v kině před jednotlivými filmy.

V minulém čísle Bělohradských listů jsem četl, že město dostalo zpátky lesy, co s nimi plánujete?

Na podzim 2011 město získalo zpět 51 ha lesních pozemků - Zhoří, Homolka, Dubina a Dubinka. Nyní máme celkem 88 ha lesů. O lesy se nám stará odborný lesní hospodář ing. Jiří Ulver a budeme v nich hospodařit podle platného lesního hospodářského plánu. Chceme pěstovat les s bohatou skladbou dřevin, který by sloužil i pro rekreaci občanů.

Pavel Šubr, foto Jaroslav Voves, archiv

ZM informuje

První zasedání zastupitelstva města v roce 2012 se uskutečnilo **14. března v restauraci Romantica Lázeňského resortu Strom života**. Zastupitelé nejprve projednali záležitosti týkající se nákupu a prodeje nemovitostí, kde m.j. schválili definitivní znění darovací smlouvy mezi Tělocvičnou jednotou Sokol a městem na sokolovnu včetně znaleckého posudku ve výši 5 673 670 Kč. Dále schválili rozpočtová opatření č. 6/2011 a 1/2012, vzali na vědomí zprávu o bezpečnostní situaci v teritoriu působnosti Obvodního oddělení Policie ČR v Nové Pace a města Lázně Bělohrad za rok 2011, novým členem školské rady Základní školy K. V. Raise Lázně Bělohrad zvolili Jana Flégla a jako zástupce města na valnou hromadu Vodohospodářské a obchodní společnosti, a.s. Jičín místostarostu Jiřího Bičíš-tě. Schválili také obecně závaznou vyhlášku města č. 1/2012, kterou byla zrušena OZV č. 3/2011 o místním poplatku za provozovaný výherní hrací přístroj. V závěru zasedání se jednalo o konferenci Sdružení lázeňských míst v roce 2012, o odpadovém hospodářství, revitalizaci zámku, projektové dokumentaci na městský úřad a odstranění staré ekologické zátěže ve firmě DEPRAG CZ. (šup)

BĚLOHRADSKÁ KVÍTKA

„Když do života vcházím
hned všechny dveře otvírám
jak jarní přívál projdu hrází
všechno začíná, trochu trému mám...“

- zpívá se v jednom starém českém hitu. To by si teď mohli notovat i žáci posledního ročníku ZŠ, kteří se právě v tomto období rozhodují, kam dál po škole. Stojí před nelehkým úkolem, zvolit si tu správnou střední školu nebo učiliště, a tím i město a nové přátele, se kterými budou další tři nebo čtyři roky studovat. Letošní „devítka“ je prý obzvlášť vydařená a tak mě zajímalo, jaké mají plány do budoucna a o čem přemýšlejí. Pod pokličku svých snů nám dovolili nahlédnout - Klára Hamanová, Pavlína Stuchlíková, Marek Fejfar, Martin Dostál, Michal Drašar, Jiří Kraus a Jakub Kareš.

1) Čím jste chtěli být, když jste byli malí, a na jakou školu se hlásíte teď?

- Marek** - Jako malý jsem chtěl pomáhat dědovi. Teď se hlásím na pekaře do Nové Paky, protože si myslím, že je to dobrý obor.
- Klára** - Už od dětství jsem chtěla být servírka. Když jsme si se sestrou jako malé hrály, litaly jsme s táckama a skleničkami po bytě a vždycky to všechno rozbily. Drží mě to doteď a tak se hlásím na hotelovku.
- Martin** - Chtěl jsem dělat všechno možné a teď chci jít na autoelektrikáře nebo automechanika do Nového Bydžova, protože mě to baví.
- Pavlína** - Dřív jsem chtěla být zvěrolékařka, protože mám ráda zvířata. Na to musí být ale lepší známky, a tak se hlásím na hotelovku, docela by mě bavilo být čišnice.
- Michal** - Tak když jsem byl v první, druhé třídě, tak klasicky prezidentem, protože to je nejvyšší hlava státu. No, a teď budu posílat přihlášku na záchranářskou školu do Liberce a druhou do škodovky na nějaký ten maturitní obor, ještě nevím jaký.
- Jirka** - Tak jako asi každý, jsem chtěl být popelář a pak policajt, ale teď se budu hlásit na integrovku do Paky asi na elektrikáře, protože by mě to docela bavilo a je to kousek.
- Kuba** - Tak v dětství jsem byl takovej precek a chtěl jsem být popelář nebo prezident. Už od osmičky jsem rozhodnutý, že chci jít na autoelektrikáře nebo mechanika auto-elektro do Boleslavi. V té škole je výhoda, že se člověk učí přímo pro tu továrnu a může tam pak rovnou nastoupit do zaměstnání.

2) Máte nějaký vzor nebo osobnost, kdo vás ovlivnil?

- Martin** - Asi strejda. Má docela velkej autoservis, tak to se mi vždycky líbilo.
- Michal** - Tak s povoláním to nemá asi nic společného, ale jinak takovej rodinný vzor byl pro mě děda. Sportoval, jezdil denně těch devadesát, sto kiláků. A i morálně...
- Jirka** - Já jsem obdivoval vždycky strejdu, je policajt.
- Kuba** - Elektrikáře mám v rodině a jako osobnost, kterou obdivuji, je Steve Jobs, který měl firmu Apple. Tak jsem se nějak rozhodl pro toho autoelektrikáře. Je to zajímavý obor.

3) Myslíte si, že se v našem městě s tímto povoláním uplatníte a chcete tu vůbec do budoucna zůstat?

- Marek** - Tak určitě tu chci zůstat a pracovat třeba tady U Rýdlů v pekárně.
- Klára** - S tou hotelovkou bych měla šanci pracovat tady v lázních nebo ve Stromě života třeba na recepci. Tam bych pár let byla, ale kdyby byla šance jít do většího města, tak bych to možná vzala.
- Pavlína** - Nevím, jestli se tím oborem jednou budu živit, ale vím určitě, že tady ve městě chci zůstat.
- Martin** - Tak když tu školu úspěšně dokončím a budu v tom dobrej, tak místo mám teoreticky jistý u strejdy v autoservisu. Do budoucna chci zůstat tam, kde bydlím. Nechci jinam.
- Michal** - V Bělohradě bych chtěl zůstat určitě, i klidně bych dojížděl do Hradce nebo do Jičína, to by nebyl problém.
- Jirka** - Chtěl bych bydlět někde tady a pracovat v okolí. Tady se mi líbí, tak proč jezdit dál?
- Kuba** - Až dokončím tuhle školu a jestli budu zaměstnaný v tý škodovce, tak se asi budu muset rozhodnout bydlet tam.

Dojíždět z Lánů do Boleslavi by bylo asi obtížný. Při dnešních cenách benzínu jezdit padesát kiláků tam a zase zpátky, by asi nešlo.

4) Na co se těšíte a čeho se obáváte?

- Marek** - Jestli mě tam vezmou...
 - Klára** - Těším se na to, až budu vědět, že jsem se tam dostala a bojím se toho, že třeba do nového kolektivu nezapadnu.
 - Pavlína** - Přijímaček se ani nebojím, ale vůbec se mi tam nechce. Jsme skvělejší kolektiv a nejlepší by bylo, kdybychom šli všichni společně na hotelovku. (smích)
 - Michal** - Školy a přijímaček se ani nebojím, ale spíš toho potom. Těch pracovních příležitostí v dnešní době je málo, každé druhé pomalu na pracáku...
 - Jirka** - Já mám docela vítr z těch přijímaček, když jsem viděl svoji sestru, jak z toho byla vynervovaná...
 - Kuba** - U přijímaček se já bát nemusím, protože berou podle vysvědčení. Jelikož budu na intru, tak se trochu těším, ale zase nevím, do čeho půjdu, jak to tam bude vypadat...
- ## 5) Co vám bude nejvíc scházet?
- Marek** - Celá třída.
 - Klára** - Budou mně chybět ty lidi tady ve třídě. Devět let je dlouhá doba a ty zážitky jsou nezapomenutelný.
 - Pavlína** - Jsme fajn kolektiv nejen tady ve třídě, ale bavíme se i s nižšíma ročníkama. Nevím, jestli na té nové škole vybudujeme za ty čtyři roky takovou partu jako je tady.
 - Martin** - Určitě mi budou scházet ty lidi tady a třídní. Rozhodně mi ale nebude chybět němčina.
 - Michal** - Tak mi budou scházet ty vztahy tady, protože už prostě lepší být nemůžu. A jestli budu na intru, tak i to město.
 - Jirka** - Nejvíce mi bude chybět ta skvělá parta.

Kuba - Budu se opakovat, samozřejmě budu postrádat ty lidi tady. Ale změna je život, každé ví, že se tohle jednou stane, tak se s tím člověk musí smířit. Uvidíme, jaký to bude třeba za deset let na srazu...

pokračování na str. 14

O ŽIVOTĚ A POHYBU

I včera, když drobně přšelo a zvolna roztával snad již poslední letošní sníh, se vracel ze své každodenní procházky.

Pane Plch, chodíte každý den?

Každý den chodím, chodit se musí. Ale teď už bez psa, pomalu nám odchází, co chcete, 15 let věku u psa je hodně. Denně ujdou tak 6 - 8 kilometrů, to mi dělá dobře. Pohyb je důležitý i ve vyšším věku, to mi říkal už můj otec a ten o životě věděl své. Mimochodem, dnes na Matěje by se tatínek dožil 110 let věku.

Pracovitost a chuť do života máte jistě po něm, co říkáte?

Tatínek pocházel z 10 dětí. Celá rodina žila v jedné sednici a už od dětství ho čekala těžká práce. Pracoval nejdřív u sedláků, pak v cihelně a nakonec v Ostroměři na dráze. Největší dřina byla asi v ostroměřské cihelně, kde do vozíků na kolejnicích nakládali hlinu a odváželi ji do cihelny ke zpracování. Ale pracovat se muselo, byla rodina, děti. I doma kolem baráku bylo plno práce, musely pomáhat i děti. Pásly kozy, husy, večer nebyla žádná televize ani radio, to se připravovalo krmení pro domácí zvířata. Každý měl svou povinnost a rodina držela pohromadě.

Muž, kterého asi netřeba představovat.

Rozený v Bílsku, mládí prožil v Ostroměři, přičlenil se do Bělohradu před více než padesáti lety. Patří mu jedna z „lodiček“ v knížce Edy Čeliše „Copak mě nevidíš?“ s názvem „Muž s holí a se psem“.

JOSEF PLCH

Kdy jste přišel do Bělohradu?

Do Náradí jsem přišel po vyučení. Po čase jsem se seznámil s Věrou, vzali jsme se, narodila se nám dcera Irena a byli jsme rodina. Tady jsem si rychle zvykl, byla tady dobrá sportovní parta kluků. Vzali mě mezi sebe. Pokračoval jsem s českou házenou, kterou jsem hrál už v Ostroměři. Věra proti mému sportování nikdy nic nenamítala a když jsme začali jezdit na Studenov, tak taky začala lyžovat. Já jsem to tam už znal, Ostroměř měla chatu hned vedle té bělohradské, byly tam krásné terény k lyžování. Lyžoval jsem moc rád, několikrát jsem se zúčastnil tradičních závodů jako Jizerské 50 a taky Krkonošské 70. Ta vedla ze Špindlu po hřebenech Krkonoš zpátky do Špindlu. Byla to velká dřina zvláště pro toho, kdo neměl dobře namazáno. A lyže nebyly tak kvalitní jako dnes. Ale zážitky to byly nádherné a užilo se i dost legrace. Byli jsme mládí. Tu 70 jsem jel desetkrát.

A co cyklistika? To byl taky váš oblíbený sportovní koníček.

I když jsem nikdy nezavodil, ujel jsem toho hodně, dokud mě kolo před pár lety nezradilo. Teď už nejedním. Vzpomínám si, že jsem taky několikrát pomáhal jako pořadatel při zdejším Podkrkonošském maratonu. S kolem jsem si užil i delší tratě. Bylo to v 50. letech, kdy jsem se dozvěděl, že v Nových Hradech na česko-rakouských hranicích se koná setkání mládeže obou těchto zemí. Nasedl jsem na kolo a netušil jsem, co mě čeká. Skončil jsem v „base“ za podezření z pokusu o emigraci. Dva dny jsem strávil ve vězení s dvěma asi dvacetiletými kluky, kteří se o přechod přes hranice pokoušeli. Jak to s nimi dopadlo, jsem se nikdy nedozvěděl, byl jsem rád, když mě po dvou dnech pustili. Po celou dobu věznění byla ve mně malá dušička, ale taky to pro mne byla velká zkušenost. Já jsem nikdy touhu emigrovat neměl.

Přechází chuť sportovat i na další generace ve vaší rodině?

Ale ano, už s dcerou a vnučkami jsem jezdil na kole i delší tratě, vzpomínám si, že jsme se zúčastnili cyklozájezdů pořádaných Hoška Tour třeba na Českou Kanadu, byli jsme i v Rakousku na Taurské cyklostezce. Tentokrát to skončilo dobře! První vnučka Hana si oblíbila hlavně běžky, zatímco Jitka, druhá

vnučka, projela na kole už pěkný kus světa. Byla v Nepálu, Maroku, v Gruzii, ve Francii a možná i někde jinde. Je to krásný sport a teď si mohou vybrat, kam se vydat, ať je to na kole nebo na lyžích. Toho, jaký sport budou provozovat pravnucci Jáchym a Matyáš, to bych se rád dožil!

Ve svých 80 letech na Sněžce

Pane Plch, umíte vůbec zahálet nebo alespoň odpočívat? Já vás vidím pořád v pohybu, při práci, nedávno na střeše při shazování sněhu.

Ale taky si trochu přes den odpočinu, dám si po obědě svoji půlhodinku a pak vyrazím na tu svoji trasu přes Byšička, Brtev, Hůru a zase zpátky domů. Když je pěkně, zastavím se na hřbitově, to víte, stýská se...

Pane Plch, přeji vám, aby vás neopouštěla ta správná chuť k životu, k práci a k pohybu. A děkuji vám za podnětný rozhovor jistě i pro mnohé čtenáře našich Bělohradských listů.

Hana Friedrichová,

foto: archiv rodiny

KRÁSA V DÍLE

BĚLOHRADSKÉ UMĚLKYNĚ

Při slovech paličkováná krajka, akvarely, vytane každému v Bělohradě na mysl jméno - **Blanka Křižková**. Absolventka uměleckoprůmyslové školy v Brně se přihlásila do kurzu batiky a tkaní při OKVS Brno, později do dvouletého kurzu pro ručně paličkovanou krajkou při Školském ústavu umělecké výroby v Praze.

Své práce vystavovala na mnoha samostatných výstavách. Kromě Lázní Bělohradu např. v Praze, Brně, na Pecce, v Nové Pace, Poděbradech, Chrástavě, Železnici, Bakově n. Jizerou, Rožďalovicích... Na některých výstavách se spolupodílela, např. s vystavovateli drahých kamenů a minerálů v Městském muzeu v Lomnici n. Popelkou nebo s keramičkou Darjou Čejkovou na zámku v Manětíně. Každý rok dodává své práce na výstavy betlémů do Bělohradu, Lomnice nad Popelkou a poslední dva roky do Nové Paky.

Paní Blanka se těžko loučí se svými obrázky, přesto můžeme její práce nalézt ve sbírkách doma i v zahraničí (USA, Anglie, Austrálie, Afrika, Německo, Rakousko atd.), návrhy jejích krajek publikoval i dánský časopis z roku 1988, věnující se tématice krajk. Občas se účastní i některé z krajkářských

soutěží, např. v roce 1998 soutěže německého paličkářského svazu.

Každá výstava má svou historii, má svůj název a představuje jiné práce. Každé z těchto děl je svým způsobem originál, proto příprava výstavy představuje zhruba rok pilné práce. Lidé stávají před dílem Blanky Křižkové v úžasu a okouzlení, píší slova chvály a uznání v češtině, němčině, ruštině, angličtině, jednou dokonce i v čínštině.

Je také co obdivovat!

Paličkováne krajky jemné jako dech, květinové něžné akvarely. To jsou věci, které má paní Blanka nejraději a které tvoří základ každé výstavy. Líbezné perokresby, nápadité koláže z kůže, nádherné paličkováné obrázky, batika a práce s textilním rounem. Z grafických technik pracuje s monotypem. Jedná se o kresbu na skle, která se ještě za vlhka obtiskne na papír. Jde tak o jeden jediný tisk, který se nedá zopakovat.

Za denního světla maluje, večer se v tichu a klidu věnuje paličkování. Křehkou krásu svého díla vytváří pro sebe, ale většina se časem rozprchne po světě. Jak krajka vzniká? Je to zdánlivě jednoduché. Je třeba namalovat v hlavních rysech předlohu budoucí krajky a zvolit techniku práce. Přihlédnout se musí i k barvě a síle používaného materiálu. Obrázek se přemaluje na pauzovací papír, přišpendlí na herduli a může se začít. Nitě se namotají na paličky a dál už se jede podle kresby. Paličky se v ruce jen mihají a zpívají v pravidelném rytmu. Svě v tom hraji trpělivost, čas, ale také úžasná píle.

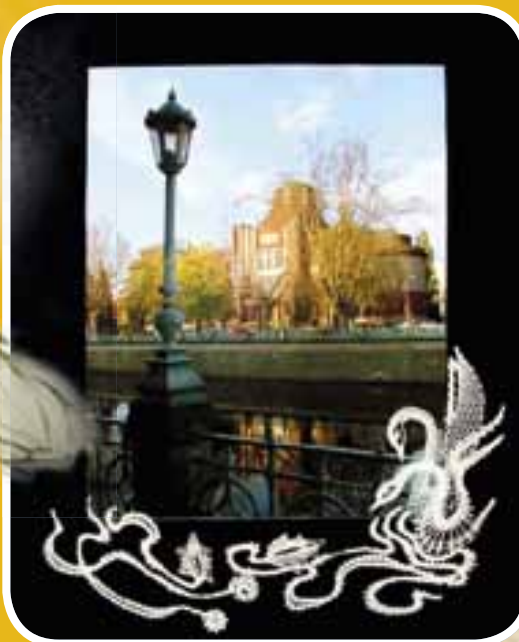
Paní Blanka ráda experimentuje. Neustále vymýšlí nové nápady, snaží se na svých výstavách uvádět stále nové a nové věci. Má ráda čisté práce bez retuší a její dílo je čím dál propracovanější. Fantazie předbílá realizaci, proto má po ruce papírky, na které zachycuje v jednoduchých skicích své okamžité nápady. Umělkyně pracuje s různými materiály, od pavučinově jemného japonského hedvábí až po hrubé provázky. K doplnění krajek využívá např. peříčka, mušličky, kamínky, kůži, kůru, v některých případech spojuje krajkou s fotografií. Krajka se podřizuje fotografii tak, aby s ní tvořila jednotný celek.

Své dílo vytváří s láskou, její obrázky hřejí teplou energií. Snad proto jí doma tak krásně kvetou orchideje, které ji zpětně motivují. Náměty pro paličkování, ptáky, motýly, brouky, hady a pod. studuje podle knih, ale květy a trávy maluje pouze podle živých květin natrhaných v přírodě. Za mnohé vděčí Oskaru Teimerovi, který ji zaslavil do tajů perokresby.

Spolupracuje s cestovní kanceláří Hoška – Tour, pro kterou vytvořila logo firmy, navrhuje razítka, pamětní listy a pod. Spolupracuje i s Městským kulturním střediskem. „Neviditelnou“ práci provedla při restaurování modelu Bělohradu v Raisově Památníku, či při každoročních opravách betlému na bělohradském náměstí.

V letošním roce byla nominována na Jivinského Štefana. V současné době pilně připravuje výstavu pro muzeum v Železnici, která bude pod názvem Poezie podzimu otevřena od poloviny září do poloviny října. Těšit se můžeme na obrázky s podzimní tematikou v teplých barvách. Její díla uvidíme na jarní výstavě v Lázních Bělohradě, případně v posledním čtvrtletí tohoto roku v knihovně v Nové Pace.

Paní Blanka chodí mezi námi skromná, tichá, nenápadná. Ruce má ale zlaté, svým uměním rozdává lidem radost a šíří věhlas města, ve kterém už 27 let žije a tvoří. Přejí vám, milá paní Křížková, i nadále bohaté tvůrčí nápady, hodně trpělivosti s jejich realizací, k tomu pevně zdraví!

„Děkujeme Vám za zapůjčení překrásných krajek na výstavu - Kouzlo nejen v přírodě... Německá krajčářka ze Žitavy si vystavené exponáty dlouho a s velkým zájmem prohlížela. Vyjádřila se velmi uznale a pochvalně o Vašich krajkách a říkala, že v celém Německu nic podobného neviděla, snad v Holandsku je možno vidět něco takového... Vaše výstava patřila nesporně k nejúspěšnějším v našem muzeu, pořádali jsme jich již více než šedesát...“

*Z děkovného listu
ředitele muzea v Chrastavě*

*Antonie Vanišová,
foto: archiv Blanky Křížkové*

NOVÝ ZÉLAND

JAK JEJ POZNALI KAREL BALŠAN A MARTIN ZÍVR

Malý plod kiwi

Pod Kaiate Falls

Sky Tower - nejvyšší budova na jižní polokouli

Po ročním studiu na soukromé škole začal Karel přemýšlet o cestě do zahraničí. V úvahu přicházel Nový Zéland nebo Kanada díky jejich pracovním vizům. Nechtěl cestovat sám a hledal parťáka. Také Martin už delší dobu přemýšlel o nějaké dlouhodobější cestě do zahraničí, ani on nechtěl cestovat sám. Karlův nápad ho ohromil, zvláště cesta na Nový Zéland, která byla jeho snem. Domluvili se a padlo rozhodnutí: Jedeme.

Jak probíhaly přípravy, cesta i samotný pobyt, nám přiblíží sami: Karel Balšan a Martin Zívr.

Následovalo několik týdnů příprav. Museli jsme vyřídit víza, pojištění a především letenky. Společně jsme si vyhledali všechny dostupné informace o NZ, pracovních možnostech, ubytování apod. Někdy koncem srpna jsme již věděli přesný termín odletu a těšili jsme se na pravděpodobně největší dobrodružství našeho života.

23. října 2010 jsme v Praze na Florenci nastoupili do „žlutého“ autobusu a vyrazili směr Vídeň. Odtud letadlem s mezipřistáním v Curychu a v jihokorejském Soulu až do Aucklandu, největšího města NZ. Cesta letadlem trvala zhruba 25 hodin přes 11 časových pásem a 20 tisíc kilometrů. Přiletěli jsme v době jejich počátku léta, kdy se teploty pohybovaly kolem 35 °C, což byla pro nás příjemná změna. Jiné to pro nás bylo vyrovnat se s dvanáctihodinovým časovým posunem.

Společně se čtyřmi Čechy, s kterými jsme se seznámili už v letadle, jsme vyrazili taxíkem do města sehnat ubytování. Prohlédli jsme si město Auckland, které nabízí mnoho lákadel. Pravděpodobně největší z nich je vysíláč Sky Tower, dominanta města a největší stavba na jižní polokouli. V našem backpackeru, což je něco jako hotel pro cestovatele a turisty, jsme zůstali dva dny. Měli jsme vízum „Working holiday“, díky němuž můžete rok pracovat a pobývat na NZ. Nejznámější oblasti, kde je mnoho pracovních příležitostí, je „Bay of Plenty - Záliv hojnosti“ v západní části Severního ostrova. Ve čtyřech jsme vyrazili do města Tauranga, které je jedno z největších měst NZ a je obklopeno sady kiwi. Je to vyhledávané místo sezónních pracovníků, jako jsme byli

my. Proto bylo obtížné sehnat nějaký backpacker, kde bychom se mohli ubytovat. Náhoda nám přála, že jsme stopli auto s ochotným řidičem, který nás zavezl do města Mount Maunganui. To byl náš první kontakt se zélandskou ochotou. Kdo by u nás v podvečer zastavil čtyřem klukům s plnou bagáží?

Ubytovali jsme se v backpackeru Pacific Coast Lodge, který se nacházel pod horou Mounth Maunganui nedaleko vyhlášené surfařské pláže. Dostali jsme se do nejkrásnějšího místa s nejdelší pláží, které jsme si zamilovali, a během několika dní se stalo naším opravdovým domovem. V našem backpackeru nám zdarma zapůjčili krátké surfovací prkno - bodyboard, na kterém vleže na břiše sjíždíte vlny. Nezapomenutelný zážitek, snad nejlepší sport na světě!

Prvních několik dní jsme strávili také poznáváním města a seznamováním s ostatními turisty z celého světa, např. z Argentiny, Chile, USA, Kanady, Nizozemí, Německa, Francie, Japonska i s jinými. Zhruba po čtrnácti dnech se nám podařilo od nějakého Němce zakoupit automobil Hondu Civic 1,4 automat, s kterým jsme navštívili i místa vzdálenější. Bylo to malé autíčko z roku 1989, volant napravo. Jak jinak, když jsme v bývalé anglické kolonii! Volant vpravo ještě jde, řízení na levé půlce vozovky je nezvyk, ale co vás rozhodí, je kruhový objezd, na kterém jedete po směru hodinových ručiček, a také na každé druhé křižovatce spustíte stěrač místo blinkru! Týden máte stažené půlky, když odbočujete se stěrači do protisměru!

Oproti tomu je koupě auta na NZ rajskou procházkou: Zajdete s majitelem na poštu, vyplníte jeden formulář, kde uvedete jen svoje jméno, adresu, druh vozu, SPZ vozu, který kupujete. Majitel se podepíše, formulář vám za 10 dolarů potvrdí, zaplatíte majiteli smlouvané peníze, dostanete klíčky a jedete. Za týden dostanete potvrzení, že auto je vaše. Takhle bych si představoval ideální byrokracii i u nás. Dobré je zařídit si hned pojištění, povinné ručení se neplatí. Auta s dieselovými motory musí ještě platit pro jejich větší zátěž životního prostředí. S autem bych cizincům nedoporučoval bourat, pokuty jsou obecně hodně vysoké. Jen za to, že jako cizinec nabouráte, platíte automaticky 1000 dolarů plus pokutu za přestupek. Osobně jsem jednu dostal za nepřipoutání se.

NOVÝ ZÉLAND

společenských her, večerní posezení s kytarou nebo plážové grilování. Těmi akcemi, které stojí za zmínku, byl bezpochyby Silvestr a Vánoce, které byly pro nás zcela netypické. Venku 40 °C, ozdobené palmy, bouřící oceán, jediné, co připomínalo naše Vánoce, byla čokoládovými figurkami ověšená borovička v obývacím pokoji. K večeri jsme udělali rybí filé a tradiční bramborový salát, který se mezi cizinci stal velmi oblíbeným, ostatně jako většina českých jídel, které jsme uměli připravit. Po jídle jsme si předali dárky a vyrazili na farmu za městem, kam jsme byli pozváni na vánoční párty.

Silvestrovská párty se konala na pláži a byla zakončena ohňostrojem. Podstatným rozdílem proti českým silvestrovským oslavám byl zákaz konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích, proto jsme se po půlnoci všichni přesunuli do domu kamarádů, kde jsme příchod nového roku také trochu zapili.

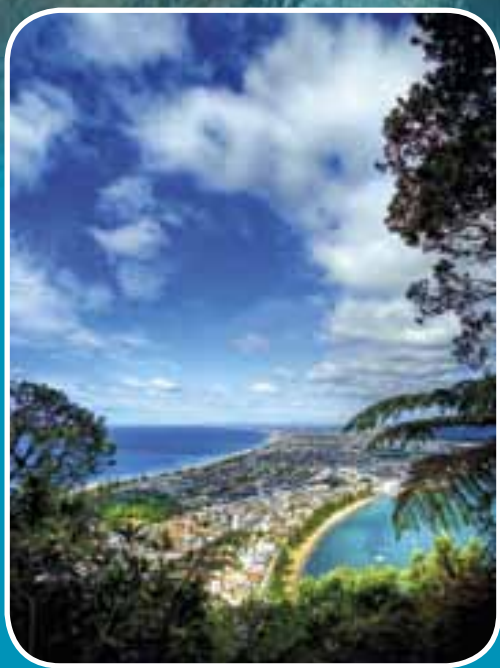
Pár dní po Novém roce jsme se rozloučili se všemi přáteli a vyrazili na cestu do zhruba 300 km vzdáleného města Hastings. Asi v polovině cesty se nám porouchalo auto, proto

jsme do cíle dorazili autobusem. Město Hastings má zhruba 10 tisíc obyvatel, ve 30. letech minulého století bylo téměř celé zničeno zemětřesením. Celé centrum bylo znovu postaveno ve stylu architektury Art Deco, každý rok se zde koná festival věnovaný tomuto stavebnímu slohu.

Zde jsme konečně našli práci, ze které jsme mohli ušetřit nějaké peníze, které jsme nutně potřebovali pro budoucí cestování. Byla to práce v baličce jablek, která byla placena stejně mizerně jako ostatní práce, ale díky 80 - 90 odpracovaným hodinám týdně byla naše výsledná mzda docela slušná. Po třech měsících práce jsme konečně našetřili dostatek peněz na cestu na jižní ostrov a mohli jsme vyrazit směrem k největšímu novozélandskému jezeru, které nese název Taupo.

S našimi cestovateli rozprávěla Hana Friedrichová,

*foto: Karel Balšán, Martin Zivř
Pokračování v příštím čísle BL.*

Auto bylo dobré především k tomu, že jsme sháněli práci i na místech vzdálenějších od centra. Naše první místo bylo na farmě, kde jsme prováděli tzv. Thining, protrhávání kiwi. Pokud nepršelo, pracovalo se 10 - 12 hodin denně. Vzhledem ke krátkým přestávkám a minimální mzdě, která činila 13 NZD za hodinu, ze které příliš neušetříte, se nám zdála naše práce tvrdá. Tak pro nás začal několikátýdenní pracovní kolotoč, během kterého jsme několikrát změnili zaměstnavatele i druh vykonávané práce. Jediné, co nás provázelo všude, bylo kiwi a minimální mzda.

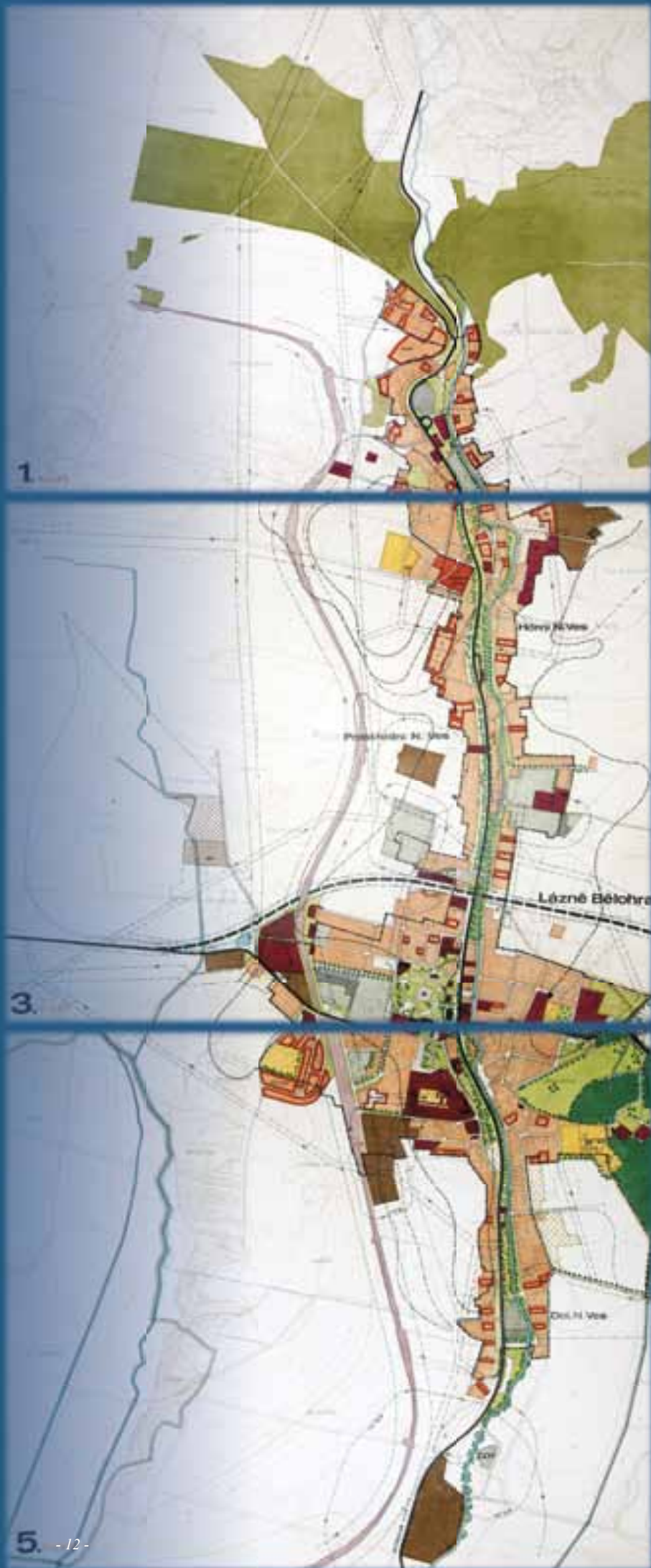
Po nějakém čase jsme již znali většinu lidí ubytovaných v Pacific Coast Lodge a podnikali jsme spousty společných akcí jako hraní

ÚZEMNÍ PLÁNY MĚSTA

V minulém čísle Bělohradských listů jsme si představili územní plán města z roku 1965. Jeho autorem byl ing. arch. Karel Friedrich ze Stavoprojektu Hradec Králové. Stejná firma, ale odpovědný projektant ing. arch. J. Fridrich, je podepsána také pod dalším územním plánem města z roku 1988, kterému se budeme věnovat v tomto čísle Bělohradských listů. Tento územní plán byl zpracováván a projednáván v letech 1984 až 1988.

Územní plán z roku 1988 na první pohled zaujme přesným označením ploch a počtu parcel pro výstavbu rodinných a bytových domů (červeně ohraničené plochy). Pro rodinné domy (individuální bytová výstavba – IBV) bylo připraveno 233 (!) parcel – jen U Lva jich bylo navrženo 58 a na Horní Nové Vsi na Skleněném kopci 62. V navržených bytových domech (kolektivní bytová výstavba – KBV) pak mělo vzniknout 206 bytových jednotek. Jeden bytový dům s 56 bytovými jednotkami měl vzniknout na zahradě restaurace U Nádraží, další lokalita pro KBV byla vyčleněna u Družstevní ulice v Horní Nové Vsi – zde mělo vzniknout 150 bytových jednotek. Tvůrci územního plánu předpokládali, že v roce 2005 bude mít Bělohrad 4 370 obyvatel. ÚP obsahuje také přehled pracovních míst ve městě k roku 1985 a jeho výhled. V roce 1985 mělo Nářadí 541 zaměstnanců, JZD 239, Tiba 227, Čsl. státní lázně 120, KDE 115, St. lesy PTR 104, Vč. státní lesy 91 a Mileta 83.

ÚP také předpokládal další rozšíření areálu Středního odborného učiliště zemědělského o veřejně přístupné sportoviště a kuchyň a další přístavbu k základní škole, která měla sloužit jako Dům pionýrů a mládeže. Mělo dojít k přestavbě a rozšíření špejcharu na kulturní dům se sálem s 300 místy a s obřadní síní a zámecký park měl být rozšířen až k náměstí, kde měly vzniknout 2 budovy občanského vybavení. Parkové úpravy měly proběhnout i v lokalitě mezi ulicemi Komenského, T. G. Masaryka a Zámeckou. U náměstí mezi ulicemi Karla Moora a Bezručovou měl být postaven hotel a prodejna nepotravinářského zboží, v dnešní proluce s parčíkem na náměstí pak budova spojů. V Bohumilce mělo dojít k rozšíření ubytovací části, zvětšeno mělo být i zdravotní středisko v Jínově vile. Vlevo za železniční trať bylo navrženo zařízení Svazarmu, v Prostřední Nové Vsi mělo dojít k rozšíření jeslí a u zemědělského areálu v Horní Nové Vsi mělo vzniknout zázemí technických služeb. Všechny rudě označené lokality jsou v územním plánu nazvány jako plochy občanského vybavení – jsou to i např. plochy v centru Bažantnice (pro novou restauraci) nebo v dolní části náměstí.

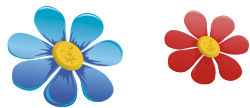

Sportovní areál u Bažantnice je proti minulým územním plánům menší, obsahuje však i druhé fotbalové hřiště. Rybník Pardoubek je rozdělen na 2 části – přední pro koupání, zadní pro rekreační rybolov. Před rybníkem směrem k lázním je kromě motelu navrženo sportoviště a prostor pro stanování, sportoviště je navrženo i na brtevské pláži. Územní plán však nepředpokládá rozšiřování lázní.

Obchvat města ve směru Jičín – Miletín vede po stejné trase jako v minulém územním plánu z roku 1965, tedy za Kotykovým rybníkem, železniční trať kříží podjezdem, silnici na Novou Paku u bývalé restaurace U Lípy a pokračuje za Pardoubkem ve směru na Miletín. Zajímavé je, že územní plán už neobsahuje lokalitu pro výstavbu rodinných domů u obchvatu severně od ulice Karla Moora a východně od Štefánikovy ulice. U obchvatu jsou navržena také 3 záchytná parkoviště – v prostoru zahradiectví v Kotykově aleji, na Třetí straně u křižení obchvatu se silnicí na Novou Paku a severně od Pardoubku. Také silnice ve směru Nová Paka – Hořice zaznamenává úpravy – největší v centru města, kde se stále zvažuje průjezd Malým náměstím a napojení na stávající silnici na Hořice u bývalé prodejny Jednoty v Dolní Nové Vsi. Koryto řeky Javorky proti minulým územním plánům trasu měnit nemělo, silnice ale měla vést po pravém břehu Javorky. Toto řešení mělo přinést zklidnění Komenského ulice se školním areálem. V Horní Nové Vsi mělo dojít k napřimění silnice u mateřské školy a v Dolní Nové Vsi na výjezdu z obce před dnešním Aluconem. Ke zklidnění lázeňského území mělo přispět zneprůjezdňení Havlíčkovy a Jínovy ulice z ulice Lázeňské.

Územní plán řeší v textové části také obce Brtev, Dolní Javoří, Hřidelec, Lány a Uhlíře. V Brtvi je navrženo 26 parcel pro rodinné domy, v Lánech 51. V Dolním Javoří, Hřidelci a Lánech se navrhuje zřízení zahrádkářských osad. Nové zahrádkářské osady (žlutě tečkované plochy) měly vzniknout i v Dolní a Horní Nové Vsi a u obchvatu za Pardoubkem.

Pavel Šubr

pokračování ze str. 6

6) *A máte nějakou „veselou historku z natáčení“, na co budete na srazech vzpomínat?*

* **Martin** - Tak třeba jak jsme byli tenkrát s paní učitelkou Vernerovou na zájezdu v Německu v bazénu. Když jsme si objednávali oběd, tak tady Kraus přišel a že chce tři velký kuřata. (Následuje názorná ukázka beze slov, kdy Martin předvádí Jirku v akci. Na prstech ukáže 3, pěstmi zabuší na hrud' jako King Kong a zdviženými lokty zamává jako kuře. Všichni opět smíchy odpadnou...). Kupodivu to ty prodavačky pochopily. Jo, a taky se nám tam na hodinu ztratil a my pořád vyhlíželi tu jeho velkou oranžovou košili.

7) *O kom z učitelů si myslíte, že vám dal hodně do života?*

* **Kuba** - Maruška Hanzlová stoprocentně, protože ta umí naučit. A taky paní učitelka Špicarová, kterou jsme měli na přírodopis. Ta taky uměla skvěle naučit a byla tady dlouho, snad nejdýl z celého učitelského sboru.

* **Michal** - Naše třídní - Maruška, je skvělá a je s ní sranda.

* **Klára** - Maruška a paní učitelka Vernerová, kterou jsme měli na 1. stupni. S tou jsme taky hodně zažili.

8) *A jak to máte s vírou? Věříte v boha, osud nebo svoje schopnosti?*

* **Kuba** - Já věřím v gravitaci! ... (pozn. autora - Teď mě dostal.)

* **Pavčina** - Já na ufony! Lítaj k nám do školy na konci každé hodiny. Místo zvonění na začátku máme Růžovýho pantera a na konci nám dali takovou melodii... - no, jako ufoni, když přiletějí!

9) *Uvažovali jste o možnosti vyjet v budoucnu do zahraničí na brigádu nebo studijní pobyt?*

* **Kuba** - Já určitě, protože můj starší bratrnek byl rok v Anglii, ve Španělsku a je to taky takovej můj vzor. Lákalo by mě podívat se někde, kde se mluví anglicky, ne německy. Nejspíš ta Anglie.

* **Michal** - V tom druhým, třetím ročníku bych chtěl vyrazit o prázdninách zhruba na měsíc na jazykový kurz nejradši na Floridu nebo do Anglie, podle toho, jak to bude s penězma...

* **Klára** - Já bych se chtěla podívat do Skotska třeba na půl roku.

* **Jirka** - Nikam, Čechy jsou nejlepší!

Alena Fléglová, foto: autorka

ZANÍCENÝ ORNITOLOG ZDENĚK KLŮZ

Tam, kde dnes stojí v Dolní Nové Vsi pod zahrádkami řada nových domků, býval přírodní parčík, kterému se říkalo „Na ostrůvku“, a hrály si v něm děti. Mezi nimi býval i tmavovlasý chlapec Zdeněk Klůz. Více než jiní chlapečci si všímali přírody kolem sebe, zvláště ho zajímali ptáci. Na jeho žádost mu otec předplatil časopis Mladý Brehm, což byl přírodopisný časopis, ze kterého mohl čerpat první odborné poznatky. Zdeněkova zájmu o přírodu si brzy ve škole povšiml učitelé Dohnal, Divíšek a Preininger, kteří podporovali jeho zájem. Zvláštní vliv na něho měl učitel Preininger. Když po chvilce ohluhl, musel přestat učit a věnoval se své malé zahrádce. Zdeněk stával u plotu a čekal, až si ho všimne a pozve ho do svého království mezi skalničky. Mimo rostlin mu ukazoval i různé nálezy kamenů.

Jak vyrůstal, zájem o přírodu se prohluboval a rozšiřoval. Vrhel se i na filatelii, pěstoval kaktusy a při svých vycházkách do okolí objevoval vzácnou květenu Bělohorská. Zaujala ho rozvíjející se elektrotechnika a s Otou Wienerem stavěl první rádia „Krys-talky“. Nadále však byla v popředí ornitologie.

Velký vliv na jeho rozvoj měl pan učitel Hlaváč, který sestavil a provozoval na náměstí malé soukromé muzeum. Sem chodil Zdeněk nejen prohlížet exponáty, ale i pomáhat s určováním hlemýžďů a sběrem přírodnin. Hodně si u toho namáhal oči, protože určování přírodnin dělal po nocích, rodičům na zapřenou. Prudce se mu zhoršil zrak a musel začít nosit brýle.

Po dokončení základní školy odešel na Obchodní akademii v Hořicích, kde v roce 1939 maturoval. Zajímal se o fotografování, pilně studoval jazyky a udržoval čistou přírodovědeckou korespondenci. Nakonec mluvil rusky, italsky, německy, anglicky, španělsky, esperanto a latinsky. Po maturitě získal své první zaměstnání ve zdejší Goldschmiedově textilní továrně. Krátce nato se stal zakládajícím členem České ornitologické společnosti, kde nastoupil do svého druhého zaměstnání v Zemědělské radě v Praze. S ing. Kadlecem začal vyrábět kroužky na označování ptáků pro Národní muzeum. Kroužky se dělaly ve staré boudě, jak se říkalo „na koleně“. Nadšen se vrhl na kroužkování a evidenci ptactva žijícího v Bažantnici, bělohorských lesích a dokonce i na půdě zdejší školy a kostela. Hlavně na rorýse a sovy. Ve 23 letech mu vyšla první vědecká práce „Ornitologické tabulky“.

Když začala válka, nastalo nasazování jeho ročníku na práci pro říši. Byl umístěn do Štýrského Hradce, kde pracoval v továrně na boty a ve volném čase každý týden slézal Alpy. Odtud se dostal do Výzkumného ústavu zemědělského v Praze, kde zůstal do konce války. V roce 1944 byl vyslán jako hlídač na ostrov Lodivodů, to mu umožnilo dál studovat ptáky.

Po válce nastoupil na žádost hořické Obchodní akademie jako učitel ruského jazyka a psaní strojem. Byl tam jen krátce, po půl roce se do Výzkumného ústavu zemědělského vrátil a pracoval tam až do června r. 1948. Na vlastní žádost odjel v roce 1947 na přírodovědnou cestu po dánských ostrovech a na služební fytopatologickou cestu do Itálie. Mezi tím se stačil oženit

ZDENĚK KLŮZ

se narodil 12. 10. 1920,
zemřel po krátké nemoci
13. září 1979.

Samostatná publikační činnost:

- **Ornitologické tabulky**; Praha 1943
- **Chraňte ptactvo**; Praha 1947
- **Naše ptactvo v lidovém názvosloví a vědecké terminologii**; Přerov 1947
- **Pomocné ornitologické tabulky**; Praha 1965
- **Pomocné ornitologické tabulky – přepracované vydání**; Přerov 1976
- **Ochrana ptactva 1979 – 1980**; vyšlo po smrti

s Marií Březinovou, dnes Marií Klůzovou, dlouholetou pracovnící a průvodkyní v Památníku K. V. Raise.

V roce 1948 se zúčastnil III. čs. přírodovědecké výpravy na Island. V průběhu výpravy odjel s Dr. Staňkem, Pravdou a Kaňkem filmovat práci expedice na Ostrovy západních mužů. Sotva se tam ohřáli, přiletělo pro ně letadlo, které je neprodleně odvezlo zpět. Byli nařčeni ze špionáže a téměř týden věznění v hotelu. Propuštění byli až na přímlyvu tamní vědecké rady. Na ostrov se mohl vrátit a dokončit práci pouze Dr. Staněk, ale i tomu byli přiděleni „místní pomocníci“ (viz. kniha V zemi ledovců a sopek). Ostatní pracovali dál na Islandu.

Jako ženatý potřeboval Zdeněk Klůz jistotu a zázemí, proto se vrátil do Lázní Bělohradu, kde nastoupil jako účetní v místní firmě Strojírna J. Svoboda, později přešel do firmy TOS.

Po návratu se začal zajímat o činnost Fričova muzea a zapojil se do jeho aktivit. Později dělal v muzeu správce až do jeho vynuceného konce. Zapojil se do činnosti bělohradských filatelistů, zajímal se o numismatiku a začal vyučovat esperanto. Ve volném čase, kterého teď měl čím dál méně, se stále zabýval ornitologií. Kroužkoval a pozoroval ptáky, dopisoval do odborných časopisů a udržoval čilou korespondenci s ornitology v mnoha zemích. Poslední léta života ještě rozšířil své zájmy o studium netřesků. Jeho práce o těchto „stále živých“ rostlinách byly předány do Pražské botanické zahrady.

Zdeněk Klůz byl členem Ochránců přírody, výboru Čs. ornitologické společnosti v Praze a Zoologické společnosti, ornitologické sekce v Praze, kde zastával funkci vedoucího komise. Byl členem přírodovědných klubů v Hradci Králové, Pardubicích a Přerově. Pracoval v místním klubu filatelistů, byl zpravodajem památkové péče a konzervátorem ochrany přírody. Zabýval se přednáškovou a lektorskou činností, překládal, byl autorem a spoluautorem odborných publikací, statí a článků. Výsledky jeho prací jsou zařazeny do muzejních expozic.

*Z podkladů Marie Klůzové zpracoval: Ladislav Stuchlík,
foto: archiv Marie Klůzové*

STABILÁKY JIŘÍHO MATERNY

Lidé sbírají, restaurují a vystavují nejružnější artefakty minulosti. Je jich mnoho a často o nich ani nevíme. Jedním z takových nadšenců je Jiří Materna z Horní Nové Vsi, který sbírá, opravuje a na různých akcích i vystavuje stabilní motory. Velmi zajímavě o nich dokáže hovořit.

Od doby mého dětství mě motory hrozně zajímají. Doma mám fotku, jak již ve třech letech u svého dědy, který měl po válce autodopravu, přehrabuji v kůlně součásti nákladního automobilu UNRA, říká Jiří Materna. První stabilák jsem sehnal v šestnácti letech. To jsem byl v Kalu u kamaráda. Za stodolou měli vlek plný šrotu a z toho koukala kolečka a hlava se zapalovací svíčkou. Stabilák! Když si ho vytáhnete, můžete si ho vzít, povídá majitel. Byl to stroj zn. Lorenz, výkon 3 až 5 HP, který mám dodnes, a stále běhá. Další jsem získal výměnou od Jindry Chmelíka, dal jsem mu za něj čtyři disky na Škodovku. Je to tříkoňová Slávie, kterou lidi znají z filmu Na samotě u lesa. Pohání v něm cirkulárku, když pan Kemr řeže dříví. Slavná jsou jeho slova: „Noste vodu, když řežu, a přidávejte plyn“. Na renovaci u mě čeká motor z traktoru, který pracoval v bývalé Jínově továrně a později na manipuláku. Ten měl tak malou spotřebu paliva, že se celý den vůbec nezhášel. Pomalu blafal a čekal na své použití.

Jednou jsem jel z Německa a u České Lípy mně volá Lubor Zívr, zvaný Ještěr, že sedí u Leleků v hospodě a že mu pan Lelek nabízí motor, jestli neví, kdo by ho chtěl. Okamžitě jsem reagoval a druhý den jsem byl u Leleků. Jednalo se o pětikoňového Lorenze. Protože se snažím ke každému motoru sehnat jeho existenční dráhu, hned jsem se na to ptal.

Dozvěděl jsem se, že když v hospodě nešel proud, poháněl chlazení na pivo.

Podobně jsem získával i další motory. Mám jich asi deset a k tomu lis na slámu, šrotovník, cirkulárku a jiná zařízení, které stabiláky poháněly.

Když přivezu nově získaný motor domů, vypadá často jako šrot. Je potřeba ho znovu postavit na nohy, v našem případě na kola. Nezapomeňte, že některé stály venku na dešti a mrazu a nepracovaly třeba více jak padesát let. Bloky jsou prasklé mrazem, mnohé součásti jsou zarezlé, jiné chybí. Ale po mnoha hodinách práce se rozběhnou. Díky své jednoduchosti, masivnímu materiálu a fortelné práci našich předků jsou neobyčejně vytrvalé a odolné.

Před časem ke mně přišel do dílny starý pán s vnoučkem. Hoch zvědavě nakukoval, co mám pod plachtou. Když jsem ji odkryl, povídá děda: „To je pěkná hasičská stříkačka.“ Nevěděl, proto se snažím ukázat, jak motory pracovaly i s přípojeným zařízením.

V minulosti bylo v Čechách a na Moravě mnoho výrobců podobných zařízení. Prodávaly své výrobky většinou do svého nejbližšího okolí, a tak i dnešní sběratelé jsou často regionálně orientovaní.

V současné době se konají různé akce, kde se stroje vystavují. Účastním se jich a spolu s dalšími podobnými nadšenci si předáváme zkušenosti, dokumentaci, vyměňujeme náhradní díly a podobně. Při této příležitosti se pořádají i nejružnější soutěže, například o nejpomalejší chod stroje a jiné.

Ke vztahu k motorům vedu i svého syna. Říkám mu: „Honzíku, to není jako koupit nové auto, můžeš mít peněz kolik chceš, ale pokud se někdo neuvolí takový stabilák prodat, tak ho v kramě nekoupíš.“

Když mám někdy blbou náladu, jdu do dílny, roztočím klikou kolo setrvačnicku a motor se rozběhne, pak si sednu na bednu a poslouchám jeho klidný pravidelný klapot. Všechno ze mě spadne a já se podivuhodně nabíjím pozitivní energií.

Stabilní motor, lidově řečeno stabilák. Jedná se zpravidla o jednoválcové spalovací motory (nejčastěji petrolejové, dále benzolové, později benzinové či naftové), upevněné na masivním, často kolovém podvozku s velkým setrvačnickem, který vyrovnává jejich chod. Točivá síla motoru je na poháněná zařízení přenášena koženým řemenem přes transmisní rozvod a odtud dalšími řemeny na jednotlivé stroje. Často pracoval pro několik zařízení najednou. Rozbíhá se pomocí kliky. Zařízení bylo hojně používané v meziválečném období k pohonu nejružnějších strojů. V zemědělství roztáčel hřídele mlátiček na obilí, šrotoval, mlel mouku, řezal dřevo, poháněl pumpy. Ve výrobě poháněl soustruhy, tkalcovské stavy, vyráběl elektrický proud a podobně.

*Ladislav Stuchlík,
foto: Jiří Materna, archiv*

HODNĚ KRUTÝ ROK **KARLA MOORA**

Ten rok 1912, který právě před sto lety prožil náš bělohradský rodák, hudební skladatel a dirigent Karel Moor, byl opravdu hodně krutý.

V samostatném divadelním podnikání měl vždy ideální snahu dát českému venkovu i v dobách zlých to nejlepší, co bylo v jeho silách. Velmi ho to však vyčerpávalo. Ve své činoherně-operetní společnosti musel dělat ředitele, pokladníka i korepetitora, musel zkoušet se sborem i s orchestrem a večer dirigovat. Příjmy nekryly režii souboru. Rozšířený orchestr, velký personál, nákladná výprava a cestování – to vše pohltilo mnoho peněz.

Bohužel nestačila ani peněžitá odměna hraběte Kolowrata, i druhá od mladého knížete Lobkowicze, stipendia ministerstva udělená na

jeho skladby, všechny nemalé příjmy z operety Pan profesor v pekle – to všechno pohltila jeho nenasytá divadelní společnost.

S malou přestávkou, kdy pro nemoc odevzdal na čas vedení společnosti svému zástupci, svůj divadelní soubor řídil až do jara 1912, kdy jej definitivně rozpustil a usadil se ve své vilce u Nového Města nad Metují. Ta vilka ležela na pokraji lesa na kopci a byl z ní nádherný výhled přes Nové Město ke Skalici a Josefovu i na část bojiště z roku 1866. A za ní daleko až k česko-pruskému pomezí byly hluboké lesy. Do vilky přestěhoval i zbytky nákladné divadelní garderoby s archivem, nad jehož troskami by plakal. Nemoc a dluhy ho zle tísnily. Pokoušel se v nejbližších městech o koncerty, leč nedařilo se a finanční výsledek byl žalostný.

To všechno však byla jenom předehra ke krutě ráně, která ho postihla 12. září 1912, kdy jeho vilka vyhořela. Stalo se to pozdě odpoledne. Dům byl v té době úplně opuštěn a požár byl zpozorován pozdě. Když dojeli hasiči, nebylo jej už možné zdotat. Nebylo ani čím požár hasit – nebyla tam studna a voda byla daleko, takže lidé zblízka i zdaleka mohli katastrofě pouze bezmocně přihlížet.

Shořelo všecko – nový klavír od fy. Petrof, zbytky divadelní garderoby, divadelní archiv, shořela i partitura skoro hotové opery – všecko. Ze smutného spáleniště trčely jen opálené zbytky komínů a stranou na zahradě ležela kostra shořelého klavíru s potřhanými strunami.

Karel Moor se rázem ocitl bez střechy nad hlavou, churav a bez prostředků. V této těžké situaci mu poskytl pomoc jeho bývalý profesor Karel Stecker, kterého v Praze vyhledal, aby se mu svěřil. Moora nejen povzbudil, ale pově-

děl mu o uprázdněném, dobře placeném místě sbormistra chorvatského zpěváckého spolku v Zadaru.

V roce 1912 tedy nezbyvá Moorovi nic jiného, než se vydat do ciziny, aby tam zachránil aspoň holé živobytí. I když byl v Chorvatsku i Srbsku dobře přijat, jeho útrapy však neskončily. V březnu příštího roku je mu nabídnuto místo sbormistra Zpěváckého spolku španělských Židů v srbském Bělehradě. Sbor měl 80 členů. K této sbormistrovské funkci dostal ještě nabídku na místo ředitele kůru ve velvyslanecské rakouské kapli a zároveň byl povolán jako korepetitor do srbského státního divadla. Než však mohl svou činnost v nových funkcích rozvinout, začaly na Bělehrad padat první bomby. Vypukla 1. světová válka.

Zdeněk Prchal, foto: archiv

JAK MOŠNA NAVŠTÍVIL BĚLOHRAD

Proti lékárně se krčí dům, v němž býval obchod Mikuláše Pižla. Po něm ho převzal a v letech 1876 – 1919 vedl jeho syn Jindřich. (Dnes dům smutně odpočívá a toužebně čeká na své vzkříšení.) Říkalo se, že nová paní lakotila, ale Jindřich Pižl pověst obchodu napravlil a dokonce ho rozšiřoval. V prodejně u kamen například zřídil koutek, kde se scházeli jeho přátelé. Četly se tam noviny a probíraly čerstvé události Bělohradu i ostatního rozlehlého světa. Byla to tedy jakási menší Česká expedice, kterou v Praze kdysi vedl Kramerius a v F. L. Věkovi popsal Jirásek. Pižl hodně cestoval a měl velkou sbírku pohlednic, které v roce 1914 vystavil. (Letopočet si pamatují, účinkoval jsem při tom, ale hlavně – právě v té době vypukla první světová válka.)

Podnikavý Pižl byl ale také divadelník. Stal se dokonce ředitelem celého ochotnického spolku a jeho přičiněním vzniklo v Lázeňském hotelu jeviště s oponou a zajímavě vymalovaným sálem. Horší bylo, že rád upravoval texty herců, což kritizoval tatínek, který k ochotníkům také patřil, neboť jim napovídal. On i herci Pižlovy úpravy většinou ignorovali a prošlo jim to, neboť ředitel nedoslýchal.

Za zaznamenání stojí následující historka. Když bělohradští ochotníci připravovali Moliérova Lakomce, Pižl se rozhodl, že pozve významného hosta. Herce, který titulní roli této hry představoval na jevišti Národního divadla, Jindřich Mošna Jindřicha Pižla nezklamal. Skutečně přijel a Lakomce před naplněným hledištěm sehrál. Po úspěšném představení začalo účtování. Při vstupném 10 – 20 krejcarů se při vyprodaném sále vybralo 70 – 80 zlatých. Pižl výtěžek rozdělil a 40 zlatých předal Mošnovi. Přihlízející ochotníci se domnívali, že slavný herec si takovou částku nevezme, ale Mošna bez mrknutí oka peníze shrábl. Poté následovalo pohoštění, při kterém se Pižl opět ukázal jako kavalír, a půlnočním vlakem slavný představitel Lakomce ujížděl ku Praze.

Později si Pižl do Bělohradu pozval herce Líra. Můj otec – nápořád se s ním při posezení dal do řeči a Lír mu vyprávěl, že když před časem na Mošnovi vyzvídal, jaké to v tom Bělohradě bylo, Mošna zazářil a řekl: „Tam jeďte, tam se budete mít dobře!“

*Ze vzpomínek Bohuslava Hrnčíře (1890 - 1977)
Svatopluk Hrnčíř, kresba: Petr Stuchlík*

Bez bázně ubytuj se, kde se zpívá,
U zlého lidu zpěv se neozývá!

BĚLOHRADSKÝ ŽENSKÝ SBOR KONČÍ...

Zpívaly jsme víc než dvacet let...

Pro nás všechny to bylo radostné světýlko v tunelu všedních dnů, které nás unášelo do světa melodií a přinášelo nám uspokojení z dobře vykonané práce. Bude těžké nahradit to čímkoliv podobně smyslným.

Jsmo si vědomy toho, že daleko nejvíc práce při tom odváděl náš sbormistr pan Zdeněk Prchal.

Vážený pane Prchale,
velice si vážíme Vaší obětavé práce pro náš sbor a děkujeme za trpělivost, vstřícnost a za vše, co jste pro sbor vykonal.

Je to nevyčísitelné množství hodin, které jste věnoval úpravě skladeb, které nám byly „ušity na tělo“ a kterými jsme potěšily nejen sebe, ale i věrné posluchače a návštěvníky našich koncertů. I náš poslední koncert v prosinci minulého roku toho byl důkazem.

Přejeme Vám pevné zdraví a spokojenost do dalších let, aby ta letošní 80 znamenala pro Vás šťastné ohlédnutí za úspěšnou životní etapou.

Váš Bělohradský ženský sbor

UPOZORNĚNÍ!

Vzhledem k tomu, že ze zdravotních důvodů končí činnost v ordinaci pro děti a mládež MUDr. Zdena Rybníčková, dochází od 1. února k výrazné změně ordinačních hodin.

Na základě konkursního řízení ordinaci převezme MUDr. Rybníček.

ORDINAČNÍ HODINY

na DS v Lázních Bělohradě od 1. 2. 2012

MUD. Rybníček Alexander

praktický lékař pro děti a dorost

tel.: L. Bělohrad **493 792 252**

tel.: Hořice DS **493 586 382**

Po: 13:00 - 15:00

Út: 7:00 - 9:30

ST: zavřeno

ČT: 7:00 - 7:30 ODBĚRY

7:30 - 9:00 AMBULANCE

9:00 - 12:00 PORADNA

PÁ: 10:00 - 12:00

ODBĚRY po domluvě i v jiné dny.

DALŠÍ INFORMACE NA WEBU

www.rybnicekmudr.cz

VÝROČÍ

Dne 7. 3. 1850 se narodil Tomáš Masaryk, náš budoucí prezident. Připomeňme si jej dopisem, který napsal 14. února 1919, brzy po ustavení nové republiky zastupitelstvu našeho městečka, jež ho jmenovalo čestným občanem Lázní Bělohradu. Slova v něm napsaná mají platnost do dnešní doby a mnozí politici by si z nich měli vzít příklad.

Vážení pánové,

Děkuji Vám za čest, kterou jste mi prokázali, jmenovavše mne čestným občanem své obce. Přijímám toto jmenování jako slib, že budeme spolupracovat na velkém díle našeho politického obrození. Účinná a spravedlivá administrace obecní je základem, nejlepší ochranou státu, je zárukou demokracie. Dosáhli jsme netušeně mnoho, ale nastává nám těžký úkol soustavné, prozíravé, t. zv. drobné práce, spolupráce všech uvědomělých občanů naší republiky.

Přijměte, prosím, můj dík a přání všeho zdaru.

Váš T. G. Masaryk

Čtenému obecnímu zastupitelstvu městečka Lázní Bělohradu

ŽIVOT BEZ BARIÉR

občanské sdružení v Nové Pace pro Vás otevřelo novou

PŮJČOVNU KOMPENZAČNÍCH POMŮCEK

- mechanické vozíky dětské i dospělé
- stavěcí, polohovací a sportovní vozíky
- elektrické tříkolky a vozíky
- polohovací lůžka
- antidekubitní matrace
- chodítka
- berle
- pomůcky do koupelny
- klozetová křesla

Užitečné informace poskytujeme
v Centru bez bariér v Nové Pace,
Opolského 148 (bývalá nemocnice).

Na Vaše dotazy rádi odpovíme na tel.: 737 847 507,
nebo na e-mailu: hylmarova.ilona@seznam.cz.

www.zbb.cz

VČELAŘI HODNOTILI

Vážení přátelé,
v neděli 19. února 2012 se v Lázeňském hotelu v Lázních Bělohradě konala výroční členská schůze ZO ČSV o.s. Zhodnotila rok 2011 jako nejúspěšnější sezonu v historii organizace. Produkční měsíc květen, červen i část měsíce července byly pro včely ze strany přírody a následně i pro včelaře velmi štedré. Větší problémy nebyly ani se zdravím včel. V počtu 40 členů ošetřujeme nyní 473 včelstev, za posledních 10 let je to nárůst o 128 včelstev.

30. 4. 2011 se zúčastnilo 38 lidí velmi zdařilého zájezdu do VÚ včelařského v Dole u Libčic. Zájezd se uskutečnil vlakem. Měli jsme možnost prohlédnout si jednotlivá pracoviště výzkumného ústavu s poskytnutím odborného výkladu ing. Titěry. Současně jsme byli seznámeni s aktivitami, které VÚVč realizuje ve prospěch nás včelařů. Byla vybudována informační síť pro kontakt s členskou základnou, úspěšně proběhl kurz chovu včelích matek na včelařském stanovišti př. Dlabá v Horní Nové Vsi.

Kurz bude letos 23. 6. zopakován. Zaměříme se opět na včelařskou osvětu, na prodejní aktivity s včelími produkty, stálý odborný růst nám zajistí odborná literatura, přednášky a schůzová činnost. Po skončení schůze př. Dlab pohovořil poutavě o své návštěvě Jižní Ameriky při příležitosti světového kongresu APIMONDIA, s promítáním fotografií z cesty.

Upozorňuji veřejnost na přitažlivý obsah naší vývěsní skříňky u mostu, na včelařskou knihovnu u př. Michala Tobiáše v Chotči, přístupnou i nevčelařské veřejnosti, zejména na odebíraný časopis Moderní včelař. Sledujte naši stránku, umístěnou na internetových stránkách Města Lázní Bělohradu! Zachovejte nám, vážení spoluobčané, svoji podporu! Buďte ohleduplní k živé přírodě!

Stanislav Stuchlík, předseda ZO ČSV o.s.

ZAHRÁDKÁŘI ZASEDALI

V sobotu 18. února 2012 se sešli členové Základní organizace Českého zahrádkářského svazu Lázně Bělohrad na své výroční schůzi v restauraci Pod Hůrou, které se jako host zúčastnil i místostarosta našeho města Jiří Bičíš.

Ve výroční zprávě bylo konstatováno, že organizace stárne a snižuje se tím i členská základna. Oproti roku 2009, kdy měla organizace 142 členů, v současné době je to 132 členů. Proto si organizace vytyčila jako jeden z hlavních úkolů věnovat v průběhu roku 2012 velkou pozornost náboru mladých a mladších členů. Kladně byla hodnocena činnost organizace v oblasti poskytování služeb občanům Bělohradska zejména výkupem jablek a provozem moštárny. Rok 2011 nebyl příliš úspěšný vlivem jarních mrazíků, kdy ovoce z velké části pomrzlo. Oproti roku 2010, kdy bylo vykoupeno 129 000 kg jablek, loňský výkup činil 18 971 kg. Obdobně se vedlo i v moštárně.

Výbor pro členy zorganizoval 3 tematické zájezdy. Ve spolupráci se ZŠ K. V. Raise byla v rámci tradiční zahrádkářské výstavy instalována i výstava prací žáků ZŠ, kterou finančně podpořilo Ústředí ČZS.

Členská schůze ČZS schválila udělení Čestného členství čtyřem občanům naší organizace. U příležitosti 55. výročí ČZS získala naše organizace stříbrnou medaili Za zásluhy o Český zahrádkářský svaz a další čtyři členové byli oceněni za dlouholetou obětavou práci Čestným uznáním, bronzovou a zlatou medailí.

L. Woloszczuk

KAMENICTVÍ
Veverka

Miletín 250

telefon: 493 693 469, mobil: 603 484 779

PAVEL JELÍNEK A SYN
KOMINICTVÍ NOVÁ PAKA

Provádíme:

- čištění komínů
- kontroly spalinových cest dle NV č. 91/2010
- revize
- vložkování, frézování komínů
- měření emisí
- prohlídky komínovou kamerou
- poradenství

Kontakt:

Pavel a Petr Jelínek

Dvořáková 1098, Nová Paka

tel.: **737580086, 732206098**

mail: **kominictvinp@seznam.cz**

web: **www.kominictvinp.cz**

PALUBKY
VÝPRODEJ
50 Kč/m²

TREDO s.r.o., Bílá Třemešná 277

Volejte zdarma
800 900 909

mail: **tredo@tredo.cz**

CENA PLATÍ DO VYPRODÁNÍ ZÁSOB

STŘECHY

Z&L Kundrát

Lázně Bělohrad

739 013 876, 731 554 243, www.strechykundrat.net

KLEMPÍŘSTVÍ
A POKRÝVAČSTVÍ
IMLAUF
LÁZNĚ BĚLOHRAD

KOMPLETNÍ REKONSTRUKCE A REALIZACE NOVÝCH
STŘECH VČETNĚ KLEMPÍŘSKÝCH A TESAŘSKÝCH
PRACÍ, VZDUCHOTECHNIKA.

tel.: **603 541 290**

www.imlauf.eu, imlauf@imlauf.eu

TCHOUKBALL V BĚLOHRADĚ

Štěpán Vele při střelbě

Tchoukball je míčová hra, která využívá prvků házené, volejbalu a basketbalové hry. Tchoukball, to je hra spojující rychlou akci útočníků a obránců, myšlení a cit pro hru, partnerství a spolupráci v duchu fair-play. Jde o poměrně nový sport, který vznikl v 70. letech ve Švýcarsku – dočteme se o sportu, jehož vrcholnou evropskou akci „European Winners Cup“ hostilo koncem února naše město, na webových stránkách České asociace tchoukballu www.tchoukball.cz.

Tchoukball vznikl jako reakce na klasické kontaktní míčové hry (basketbal, házená), při kterých dochází k častým zraněním hráčů. Tchoukball je na rozdíl od nich bezkontaktní sport, kdy pravidla této hry prakticky znemožňují střet hráčů, jakékoliv osobní ataky či bránění. Zároveň ale zůstává akční s řadou rychle se měnících herních situací. Základním prvkem tchoukballu jsou dvě odrazové konstrukce („trampolíny“) umístěné na obou koncových stranách hřiště, které slouží k odrazení míče. Cílem hry tak je, aby útočící družstvo vystřelilo míč na „trampolínu“ tak, aby odražený míč dopadl zpět do hřiště a nebyl zachycen bránícím týmem. Pokud však odražený míč soupeř chytí, okamžitě se mění na tým útočící a hned zahajuje útok, tedy střelbu na „trampolínu“. Útočník přitom může útočit na obě strany. Tolik stručně k pravidlům tchoukballu.

Loňský rok se stal pro český tchoukball přelomovým. Došlo k založení České asociace tchoukballu, která byla přijata i do Mezinárodní tchoukballové federace (FITB), české týmy mužů i žen se zúčastnily mistrovství světa v italské Ferrare a dalších vrcholných evropských akcí, v září odstartoval první ročník České tchoukballové extraligy.

V letošním roce se Česká republika stala pořadatelem vrcholné evropské akce – European Winners Cupu, tedy Poháru mistrů evropských zemí. Turnaj se uskutečnil v halách v Lázních Bělohradě a v Nové Pace, účastníci z 12 týmů z celé Evropy bydleli v bělohradském Lázeňském resortu Strom života, kde proběhl i slavnostní galavečer.

Turnaj začal hned soubojem loňského vítěze EWC italského týmu Saronno Castor s druhým z loňska švýcarským týmem Chambésy Panthers, který po dramatickém průběhu vyhráli Švýcaři. Oba týmy postoupily do finálové skupiny, kde ale byli úspěšnější Italové a titul z loňska obhájili. Druhou příčku nakonec vybojoval rakouský mistr Ruck Tchouk Traiskirchen a na Švýcary zbyla medaile bronzová.

Do šestičlenné finálové skupiny se probíjela i jeden ze 3 českých týmů Rumcajska Jičín. Nejlepší český tým, který se EWC zúčastnil již potřetí, zdolal v základní skupině britské družstvo Guildford Inferno. Ve finálové skupině se mu již zvítězit nepodařilo, přesto je jeho 6. místo úspěchem. „V konkurenci nejlepších týmů Evropy to považuji za velký úspěch. Tchoukball je v Čechách stále na počátku, a tak jsem z výsledků našich hráčů na letošním EWC nadšený. Věřím, že to pro ně bude další motivace,“ řekl po turnaji předseda České asociace tchoukballu a zároveň hráč týmu Rumcajska Jičín Štěpán Vele. Na otázku o budoucnosti tchoukballu v naší zemi uvedl: „Budoucnost vidím nejenom na poli „profesionálních sportů“, ale i jako dobrou volnočasovou aktivitu. Tchoukball je i ideálním sportem pro hodiny školní tělesné výchovy.“ Ředitel akciové společnosti Lázně Bělohrad Štěpán Vele poznal tchoukball při studiu na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. „Na první pohled se mi líbila akčnost tohoto sportu a především chování hráčů. Neexistuje tu totiž žádné neslušné chování a červená nebo žlutá karta nebyly v tchoukballu nikdy použity. Fair play a etické hodnoty dělají z této hry hru pro všechny bez roz-

dílu věku a pohlaví. Proto spolu mohou hrát muži a ženy dohromady v jednom týmu,“ vysvětlil Štěpán Vele, čím ho tchoukball zaujal.

V týmu TBC Limeta Lomnice, který skončil na 12. místě, získávali cenné zkušenosti i tři bělohradští hráči – Zuzana Knapová, Eva Nekovaříková a Tomáš Nekovařík. „Vloni jsme všichni tři hráli i na mistrovství světa v Itálii, které mělo ještě vyšší úroveň, protože se na něm představily vynikající asijské týmy. Ale třeba Italové byli na MS druzí,“ říká Tomáš Nekovařík, který se stejně jako jeho spoluhráčky dostal k tchoukballu díky kamarádovi. „Přemluvil nás, abychom přišli do Lomnice na trénink a tchoukballu se tak věnujeme už rok a půl. Zkoušel jsem hodně sportů, ale na tchoukballu se mně líbí hlavně jeho rychlost a atraktivnost,“ dodává 23letý student Vysoké školy ekonomické v Praze. Slova svého bratra potvrzuje i studentka sociální patologie a prevence na Univerzitě Hradec Králové Eva Nekovaříková: „V Bělohradě jsem 10 let hrála národní házenou a míčové hry mám moc ráda. Proto mám radost, že jsem objevila tchoukball. Trénujeme dvakrát týdně, jednou v Lomnici, jednou v Jičíně.“ Třetí bělohradská hráčka Zuzana Knapová, studentka zubního lékařství na Karlově Univerzitě v Hradci Králové, vidí význam turnaje European Winners Cup i v propagaci tohoto sportu: „Ve světě je rozšířenější, u nás jsou kluby hlavně ve východních Čechách, v Praze a Ústí nad Labem. Doufám ale, že i u nás se tchoukballu bude brzy věnovat více lidí, European Winners Cup byl jeho dobrou propagací, mohla by pomoci také přítomnost České televize.“

Popřejme tedy tchoukballu, aby ho objevilo hodně nových hráčů, aby se třeba dostal i mezi školní sporty a těšme se na další vrcholné podniky v bělohradské hale.

Pavel Šubr, foto: Václav Lejdar

Zuzana Knapová a Tomáš Nekovařík brání

BIATLONISTA TŮMA VYHRÁL OLYMPIÁDU

Jedním z divácky nejatraktivnějších televizních sportů se stal v posledních letech biatlon. Spojení běhu na lyžích se střelbou z malorážky přináší dramatické situace jak na běžecské trati, tak především na střelnici. A právě televizní přenosy přilákaly k biatlonu brtevského **Tomáše Tůmu**, který hned ve své první biatlonové sezoně dosáhl vynikajícího výsledku na Zimní olympiádě dětí a mládeže, kde mezi staršími žáky získal zlatou, stříbrnou a bronzovou medaili a stal se jedním z nejúspěšnějších sportovců celé výpravy Královéhradeckého kraje.

Tomáše začal bavit běh na lyžích před dvěma lety na školním lyžařském výcviku. „Vždycky jsem chtěl dělat nějaký individuální zimní sport a biatlon se mně strašně líbil. Je to moc zajímavý sport, mnohem zajímavější než jen běh na lyžích, pořád se mění každou chvíli,“ vysvětluje žák deváté třídy bělohradské základní školy. Loňskou zimu potom rád využíval lyžařskou stopu na polích mezi Bělohradem a Brtví a přemýšlel o biatlonu, jehož sledování v televizi si nenechá ujít. „Mým vzorem je biatlonová legenda Nor Ole Einar Bjørndalen, to je velký borec!“ Na vlastní biatlon se začal připravovat před necelým rokem a již v září zaznamenal velký úspěch – stal se žákovským mistrem republiky v letním biatlonu.

Loňské lyžování začal ještě na obyčejných lyžích, kvalitnější bruslařské mu rodiče koupili teprve v průběhu zimy. „Další jsem dostal k Vánocům a jedny mám od klubu, takže si nyní můžu před závody vybírat, které jedou lépe.“ Velkou alchymii je i mazání. Na tréninky si lyže připravuje sám, před závody mažou trenéři. „Dobré je, že kvůli úsporám drahých vosků a prášků se máže jednotně a na trati pak rozhoduje hlavně výkonnost, ne lyže,“ zapojuje se do debaty Tomášův otec Lubomír, dlouholetá opora bělohradského fotbalového týmu. „S biatlonem prakticky začínáme, hledáme kontakty a překvapilo mě, jaká je v něm perfektní parta, nic před sebou neskrývají, podají si ruku, pográtují, povídají, poradí,“ dodává.

Na letošní sezonu se třináctiletý biatlonista připravoval již se Sportovním klubem biatlonu v Jilemnici. „Běžecké tréninky máme podle sněhových podmínek buď v Jilemnici nebo na Horních Mísečkách. Na Mísečky jezdíme také, když se trénuje střelba. Je to poměrně složité zkombinovat tréninky se školou a s prací rodičů, téměř každý den

mě tam rodiče vozí nebo také děda. Ze školy musím odcházet o hodinu dřív. Mám uvolnění a chtěl bych moc poděkovat panu řediteli i ostatním učitelům, že mně vyšli vstříc a že mě ve sportu podporují.“

Letos v zimě absolvoval 4 závody Českého poháru žáků. První dva závody se jely začátkem ledna v Novém Městě v Krušných horách klasickým stylem, který Tomášovi tolik nevyhovuje. Ve vytrvalostním závodě skončil 7., v rychlostním druhý den 3. V polovině února se jely další dva závody v Jáchymově. Tentokrát volným stylem, který má mnohem raději, což se projevilo i na výsledcích. Jak závod s hromadným startem, tak rychlostní závod dokázal vyhrát. Ještě předtím, koncem ledna, startoval na vrcholu sezony - na Zimní olympiádě dětí a mládeže na beskydských Pustevnách. „První závod, rychlostní volně, byl pro mě prvním bruslařským závodem v sezoně. Celkem jsem si věřil, protože jsem všem, kteří dělají biatlon mnohem déle, v tréninku stačil. Měl jsem jen obavy ze střelby, ale ta mně vyšla. První střelba bez chyby mě nakopla a pak jsem na trati dojel i Suchomela z Letohradu, který startoval přede mnou. On před rokem většinu závodů vyhrával,“ popisuje závod, ve kterém zvítězil a získal zlatou medaili. Druhý den ve vytrvalostním závodě klasicky rozhodoval běh, neboť všichni nejlepší střelili za nulu. V něm nakonec vybojoval bronzovou medaili, když na stříbro mu chyběly necelé dvě vteřiny. „Klasika mně prostě nesedí, navíc jsem na trati udělal pár chyb.“ Třetí den se jely štafety. „Na třetí úsek jsem vyjžděl na třetí až čtvrté pozici a soupeři z Libereckého kraje jsem hned ujel. Jihočecha jsem pak předjel ve druhém okruhu.“ Královéhradeckou štafetu tak přivezl do cíle na stříbrné příčce a stal se druhým nejúspěšnějším sportovcem výpravy Královéhradeckého kraje na olympiádě. Bohužel nemoc mu znemožnila prodat výbornou formu koncem února na mistrovství republiky v Jablonci nad Nisou.

Biatlon je poměrně náročný na vybavení. Žáci navíc běhají ještě klasicky i volně, což znamená dvoje lyže, dvoje hole, dvoje boty, střelbu ze vzduchovky, ale v dorostu se už přechází na malorážku. „Lyže mám od klubu, ale ostatní jako boty, oblečení, atd. si musím pořizovat sám, od klubu dostávám příspěvky. Pokud se dostanu do střediska, jsou příspěvky vyšší,“ vysvětluje Tomáš Tůma. V září nastoupí na sportovní gymnázium v Jilemnici. „Chtěl bych v Jilemnici bydlet na internátu, dojíždění je náročné a zabírá strašně času.“ Bude tak mít pro svůj sport mnohem lepší podmínky.

V loňské sezoně hrál po vzoru svého otce fotbal za FKM Javorka, letos má trochu obavy ze skloubení obou sportů. „Ve fotbale bych chtěl ale určitě také pokračovat, vloni jsem absolvoval i nějaké přespolní běhy. V nich bych chtěl letos také startovat a chtěl bych zkusit i horské kolo,“ přemýšlí nad letní přípravou, do níž samozřejmě patří i kolečkové lyže a trénink střelby. V ní bude náročný přechod na malorážku. Bude už také trénovat pod novými trenéry, kteří připravují v Jilemnici dorostence. „Těm žákovským bych chtěl moc poděkovat. Hlavně díky nim jsem dosáhl letošních výsledků.“

Pavel Šubr, foto: archiv a autor

Premiéra filmu Školní výlet

V loňském roce byl v létě v Lázních Bělohradě k vidění štáb filmařů, který natáčel nový český film Tomáše Magnuska Školní výlet. Při té příležitosti Tomáš Magnusek slíbil, že celostátní premiéra filmu bude v Bělohradě. Jak slíbil, tak se stalo. Letos 20. února bylo vše nachystáno na premiérovou show. Promítalo se ve dvou sálech - v místním kině a v Lázeňském resortu Strom života. Po červeném koberci se prošel producent, herec a autor scénáře Tomáš Magnusek, režisér Petr Šícha, herci Libuše Švormová, Jan Bendig, Antonín Hardt, Nina Jiráňková, Uršula Kluková a filmový štáb. Před naplněným sálem rozdali své úsměvy a spolu s diváky shlédli nový film. Další dny se pak promítalo již pouze v místním kině. Za čtyři promítací dny vidělo film v Lázních Bělohradě více jak 700 místních diváků.

Ladislav Stuchlík, foto: Alena Fléglová, Václav Lejdar

Před promítáním v lázních

Šťastný scénárista, producent, herec a pomocný režisér Tomáš Magnusek

V místním kině

Antonín Hardt

Uršula Kluková a Libuše Švormová

Petr Šícha, Nina Jiráňková a Uršula Kluková po promítání

Jan Bendig

Pavel Jurišta, Tomáš Magnusek a režisér Petr Šícha

Stejně jako bělohradský chrám Všech svatých, i kostel na Byšičkách je kulturní památkou. Stojí na románských základech ve výši 335 m n. mořem, na diluviální terase, od níž se na západ svažuje opuková stráň. Původně k němu náležela bohatá ves Byšice se školou a farou. Vesnický románský kostelík mohl být dokladem i pro existenci panského sídla. Svědčí o tom vrcholně středověká keramika, nalezená v okolí hřbitova při povrchových průzkumech v roce 1985, i střepy z osídlení v pozdním středověku a novověku.

Z původní románské stavby, o níž je první zmínka z roku 1267, zbyla rotundovitá apside na východní sanktuárové straně kostela, nejstarší apside v širokém okolí. Ve 13. století byl přistavěn gotický presbytář a chrámová loď, upravená pak v roce 1718. Při kostele stávala dřevěná věž se dvěma památnými zvony, jeden byl už v roce 1840 ukraden. Majitel panství Alfons Aichelburg nechal v 50. letech 19. století kostel úplně opravit. Při jeho západní straně dal postavit nynější věž a do ní zavěsit dva zvony.

Kostel je podélně orientovaný se širokou, téměř čtvercovou lodí, pětibokým polygonálním presbytářem, s půlkruhovou apsidou v ose. Hranolová věž je předsazena před západní průčelí. Na nárožích presbytáře jsou dva opěrné pilíře v ose apsidy. Na jižní straně presbytáře a lodi jsou obdélná okna s půlkruhovými záklenky. Apsida je zaklenuta konchou a oddělena od presbytáře půlkruhovým triumfálním obloukem se zesíleným nepravidelným zdívkem v dolní části. Na severní straně presbytáře je sanktuář s trojbokým vimperkem vyplněným trojlístou kružbou.

U bočního vchodu do kostela z jižní strany je velký kámen se dvěma dolíky. Podle pověsti jsou to otisky kolen sv. Petra, který tu prosil o ochranu kostelíka a vesničky.

Kostel sv. Petra a Pavla na Byšičkách, původně filiální peckovský, byl 2. května 1718 připojen k bělohradské farnosti i s obcemi Vřesníkem, Černínem a Lukavcem.

Chudícký interiér zaplňuje starobylá kruchta, lavice a malé gotické kněžiště. Malby na stěnách obnovil František Koubek. Omítky interiéru jsou hladké bez tektonické výzdoby, kazatelna s malovanými obrazy evangelistů je patrně ze začátku 18. století. Je tu kamenná hladká románská křtitelnice. Varhany v havarijním stavu jsou v současnosti ne-

použitelné. Zvon z roku 1624 je silně znečištěn ptačím trusem, stejně jako věžní prostory s trámy ze zpuchřelého dřeva. Romantické prostředí Byšiček, tolik přitažlivé pro malíře, oživil i filmaři v pohádce O ztracené lásce. V kostelíku klečí a modlí se paní Anna Černá z Lukavce, při obřadu filmového křtu je tu pokřtěn Vojtěšek Vítvar z Lázní Bělohradu.

Za dlouhá staletí od zániku vsi i panského sídla kostel na osamělém návrší přivykl samotě. Sdílel ji s ním od roku 1851 téměř 30 let poslední poustevník v Čechách, Petr Regulatus. Zřídil tu křížovou cestu, kterou město Lázně Bělohrad v roce 2002 obnovilo. Na hřbitově jsou pochováni spisovatelka Leontina Mašínová a hudební skladatel Karel Moor.

Jen několikrát do roka se kostelík zdobí čerstvými květy a otvírá se poutníkům – při slavné poutní mši na svátek sv. Petra a Pavla, 29. června, při zádušních mších a během festivalu Strašidelná Bažantnice. To zde přichází vítá sám poustevník.

Kostel nezadržitelně chátral a propadal se do zkázy. Severní stěna praskla, trhlina, která vznikla už při přistavění věže, se otevřela jako rána v šíři téměř 20 cm. Intenzivní udržovací práce, které probíhají ve spolupráci s firmou Lami, jsou pro další existenci kostela životně nezbytné. (viz minulá čísla Bělohradských listů). Chceme přece tuto jedinečnou památku mimořádně kulturně historické hodnoty, která patří k nejstarším v kraji, zachránit! Práce zbývá ještě mnoho, každý finanční dar je proto vítán! (Bankovní účet pro Byšička: 1162193399/0800)

Antonie Vanišová, odb. spolupráce ing. Jiří Bareš

foto: Jaroslav Voves, Ladislav Stuchlík

Děkujeme dodavatelské firmě Pavel Lami za velmi zodpovědný přístup k provádění veškerých prací dle požadavku projektanta a památkářů. Děkujeme všem občanům a dárcům, kteří přispěli finančně na I. a II. etapu záchrany kostela na Byšičkách. Děkujeme městu Lázně Bělohrad, OÚ Lukavec a OÚ Vřesník za finanční pomoc.

Za ekonomickou radu farnosti: ing. Jiří Bareš

